

Број: 17-21-2901-2/24
Сарајево, 6. новембра 2024. године

**ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

**- ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ
- ДОМ НАРОДА**

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVIN
S A R A J E V O

PRIMLJENO: 07-11-2024

Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01,02	21-1	2177/24	

Предмет: Сагласност за ратификацију споразума, тражи се

У складу са чланом 16. Закона о поступку закључивања и извршавања међународних уговора ("Сл. гласник БиХ", бр 29/00 и 32/13), достављамо вам:

Споразум о финансирању за програм сарадње „(Интеррег VI-Ц) УРБАКТ IV“ за период 2021-2027. година између Европске уније коју представља Европска комисија и Босне и Херцеговине коју представља Дирекција за европске интеграције Савјета министара Босне и Херцеговине и Републике Француске коју представља Национална агенција за територијалну кохезију (ANCT), ради давања сагласности за ратификацију. Споразум је потписан 16. новембра 2023. године у Бриселу, 30. новембра 2023. године у Паризу и 29. јуна 2024. године у Сарајеву, а потписала га је, у име Босне и Херцеговине, гђа Елвира Хабота, директорка Дирекције за европске интеграције Савјета министара Босне и Херцеговине.

Будући да је Дирекција за европске интеграције Савјета министара Босне и Херцеговине надлежна за провођење поступка за закључивање овог споразума, молимо вас да на састанке ваших комисија, односно сједнице Домова, поред представника Предсједништва БиХ, као предлагача, позовете и представника Дирекције који заступницима, односно делегатима може дати све потребне информације.

С поштовањем,

Прилог:

- текст споразума на 3 (три) службена језика у употреби у БиХ
- акт МИП-а БиХ, број: 08/1-41-05-2-3710-14/24 од 24.10.2024. године

Доставити:

- наслову
- архиви

MFA-BA-MPP

Broj: 08/1-41-05-2-3710-14/24

Sarajevo, 24.10.2024. godine

Handwritten signature: Elmedin Konaković
Handwritten date: 31.10.2024
Handwritten initials: 31-10-2024

PREDSJEDNIŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

Handwritten: 21 1901-1

PREDMET: Prijedlog odluke o ratifikaciji Sporazuma o finansiranju za program saradnje „(Interreg VI-C) URBACT IV“ za period 2021-2027. godina, između Evropske unije koju predstavlja Evropska komisija, Bosne i Hercegovine koju predstavlja Direkcija za evropske integracije Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Republike Francuske koju predstavlja Nacionalna agencija za teritorijalnu koheziju (ANCT), *dostavlja se*

U prilogu akta dostavljamo Prijedlog odluke o ratifikaciji Sporazuma o finansiranju za program saradnje „(Interreg VI-C) URBACT IV“ za period 2021-2027. godina, između Evropske unije koju predstavlja Evropska komisija, Bosne i Hercegovine koju predstavlja Direkcija za evropske integracije Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Republike Francuske koju predstavlja Nacionalna agencija za teritorijalnu koheziju (ANCT).

Sporazum je potpisan 16. novembra 2023. godine u Briselu, 30. novembra 2023. godine u Parizu i 29. juna 2024. godine u Sarajevu, na engleskom jeziku.

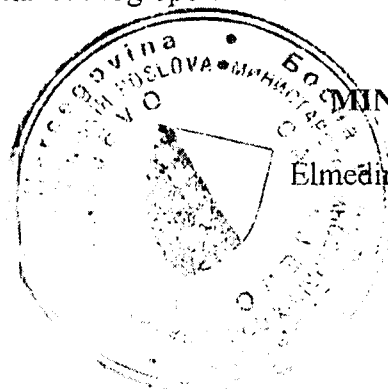
Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je na 59. vanrednoj sjednici, održanoj 29. juna 2024. godine, donijelo Odluku broj: 01-50-1-1783-3/24 o prihvatanju predmetnog Sporazuma, kojom je direktorica Direkcije za evropske integracije Vijeća ministara Bosne i Hercegovine ovlaštena za potpisivanje istog, a koju dostavljamo u prilogu akta.

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 60. sjednici, održanoj 16. septembra 2024. godine, utvrdilo Prijedlog odluke o ratifikaciji Sporazuma o finansiranju za program saradnje „(Interreg VI-C) URBACT IV“ za period 2021-2027. godina, između Evropske unije koju predstavlja Evropska komisija, Bosne i Hercegovine koju predstavlja Direkcija za evropske integracije Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Republike Francuske koju predstavlja Nacionalna agencija za teritorijalnu koheziju (ANCT).

Molimo Predsjedništvo Bosne i Hercegovine da u skladu sa odgovarajućim odredbama Zakona o postupku zaključivanja i izvršavanja međunarodnih ugovora („Službeni glasnik BiH“ broj 29/00 i 32/13), provede postupak ratifikacije navedenog Sporazuma.

Prilog: kao u tekstu

Predsjedništvo BiH 17-21-2901/24, 31.10.2024
Dušica Bećarević, 06.11.2024 14:12

MINISTAR

Elmedin Konaković

**Споразум о финансирању за програм сарадње „(Интеррег VI-Ц) УРБАЦТ IV“
2021–2027.**

ЦЦИ 2021ТЦ16ФФИР001

Преамбула

Европска комисија, у даљњем тексту „Комисија“, која поступа за и у име Европске уније, у даљњем тексту „ЕУ“,

и

Дирекција за европске интеграције Савјета министара Босне и Херцеговине, која поступа за и у име Босне и Херцеговине, у даљњем тексту „Босна и Херцеговина“,

и

Национална агенција за територијалну кохезију (ANCT), коју законски заступа Руководилац Управљачког тијела Програма, у даљњем тексту „Француска“,

у даљњем тексту под заједничким називом „Стране“,

НАГЛАШАВАЈУЋИ заједнички циљ и разумијевање да програм сарадње „(Интеррег VI-Ц) УРБАЦТ IV“ 2021–2027. („Програм“) постигне успјех и да чврсто сарађују на постизању тог заједничког циља,

ПОДСЈЕЋАЈУЋИ на своје узајамне обавезе за спровођење Програма у погледу заједничких вриједности као што су поштовање и заштита људских права и основних слобода, демократских принципа, владавине права и хоризонталних принципа за спровођење Програма кохезионе политике како је наведено у члану 9. Уредбе (ЕУ) 2021/1060,

ИСТИЧУЋИ своје узајамне обавезе за спровођење Програма уз уважавање одредби које омогућују Странама добро финансијско управљање Програмом, праведан третман свих учесника те управљање и савјетовање примјерено природи сарадње између Страна,

споразумјели су се како слиједи:

Први дио – Опште одредбе и принципи

Члан 1. – Сврха овог споразума

Овај споразум утврђује услове финансирања и provedбе Програма у Босни и Херцеговини уз финансијску подршку Европског фонда за регионални развој („ЕФРР“) и Инструмента за претприступну помоћ („ИПА III“), који се у тексту заједнички називају „Интеррег фондови“, те уз национално суфинансирање Програма.

Тијела Држава чланица обавезују се да спроведу овај споразум као алат за буџет Уније, у складу с Уредбом (ЕУ, Еуратом) 2018/1046 („Финансијска уредба“)¹ у смислу члана 59. става 6. Уредбе (ЕУ) 2021/1059, а не да спроводе међународни споразум како је наведено у члановима од 216. до 219. Уговора о функционисању Европске уније (УФЕУ).

¹ Сл. гл. Л 193, 30. 7. 2028, стр. 1.

Члан 2. – Основна акта

1. Програм спроводе Босна и Херцеговина те Француска, Аустрија, Белгија, Бугарска, Хрватска, Република Кипар, Чешка, Данска, Естонија, Финска, Њемачка, Грчка, Мађарска, Ирска, Италија, Летонија, Литванија, Луксембург, Малта, Холандија, Пољска, Португалија, Румунија, Словачка, Словенија, Шпанија и Шведска, Норвешка и Швајцарска, Албанија, Црна Гора, Сјеверна Македонија и Србија, у складу с условима који су утврђени овим споразумом и његовим додацима, у складу са слједећим основним актима, што укључује и њихове исправке или измјене и допуне те релевантне документе ЕУ који их надопуњују:
 - а. Уредбом (ЕУ) 2021/1060² Европског парламента и Савјета од 24. јуна 2021. о утврђивању заједничких одредаба о Европском фонду за регионални развој, Европском социјалном фонду плус, Кохезионом фонду, Фонду за праведну транзицију и Европском фонду за поморство, рибарство и аквакултуру те финансијских правила за њих и за Фонд за азил, миграције и интеграцију, Фонд за унутрашњу безбједност и Инструмент за финансијску подршку у подручју управљања границама и визне политике;
 - б. Уредбом (ЕУ) 2021/1058³ Европског парламента и Савјета од 24. јуна 2021. о Европском фонду за регионални развој и Кохезионом фонду;
 - ц. Уредбом (ЕУ) 2021/1059⁴ Европског парламента и Савјета од 24. јуна 2021. о посебним одредбама за циљ „Европска територијална сарадња (Интеррег)“ који је подржан средствима из Европског фонда за регионални развој и из инструмената за финансирање спољног дјеловања;
 - д. Уредбом (ЕУ) 2021/1529⁵ Европског парламента и Савјета од 15. септембра 2021. о успостављању Инструмента претприступне помоћи (ИПА III);
 - е. Уредбом (ЕУ, Еуратом) 2018/1046 Европског парламента и Савјета од 18. јула 2018. о финансијским правилима која се примјењују на општи буџет Уније, о измјени уредаба (ЕУ) 1296/2013, (ЕУ) 1301/2013, (ЕУ) 1303/2013, (ЕУ) 1304/2013, (ЕУ) 1309/2013, (ЕУ) 1316/2013, (ЕУ) 223/2014, (ЕУ) 283/2014 и Одлуке 541/2014/ЕУ те о стављању изван снаге Уредбе (ЕУ, Еуратом) 966/2012 („Финансијска уредба“).
2. Ако су одредбе основних аката утврђених у ставу 1. заједно с одговарајућим актима који их надопуњују важећи у Босни и Херцеговини на основу овог споразума, они ће се примјењивати као да су услови утврђени у овом споразуму.

Члан 3. – Дефиниције

1. За потребе овог споразума, примјењују се дефиниције и одредбе утврђене у члану 2. Уредбе (ЕУ) 2021/1059 и у члану 2. Уредбе (ЕУ) 2021/1060.

² Сл. гл. Л231, 30. 6. 2021, стр. 159.

³ Сл. гл. Л231, 30. 6. 2021, стр. 60.

⁴ Сл. гл. Л231, 30. 6. 2021, стр. 94.

⁵ Сл. гл. Л330, 20. 9. 2021, стр. 1.

2. За потребе овог споразума, примјењују се сљедеће додатне дефиниције:

- (1) „Програм“ означава програм сарадње „(Интеррег VI-Ц) УРБАЦТ IV“ за године од 2021. до 2027, укључујући и документе који се односе на исправке или измјене и допуне, као на примјер:
 - Програмски документ (ЦЦИ 2021ТЦ16ФФИР001), како је одобрено Одлуком Комисије Ц(2022) 6771 од 19. септембра 2022 .године;
 - текући „Опис управљачких, финансијских и контролних система“;
 - текући „Приручници програма“;
 - текући „Пословник Одбора за праћење Програма“;
 - текућа „Комуникациона стратегија Програма“;
 - текући „План евалуације Програма“.
- (2) „Мјере ограничавања ЕУ“ означавају мјере усвојене у складу с Уговором о Европској унији (УЕУ) и Уговором о функционисању Европске уније (УФЕУ).

Члан 4. – Укупни буџет и финансијска подршка Програму

1. Финансијски план утврђен је у Прилогу I.
2. Одређен је укупан буџет за програм у износу од 108.063.537 евра.
3. Одређен је укупан финансијски допринос ЕУ за програм у износу од 84.769.799 евра.
4. Додијељена финансијска средства ЕУ биће подијељена на годишње обавезе како је утврђено у Табели 1 Прилога I.
5. Укупан буџет из става 2. такођ укључује 23.293.738 евра националног суфинансирања земаља учесница.

Табела 2 Прилога I даје преглед одговарајућих финансијских доприноса по приоритетима те назнаку да ли је у питању национално суфинансирање из јавних или приватних извора или из оба.

6. Стопа суфинансирања програма од стране ЕУ на нивоу Програма износи до 90%. Стопа суфинансирања наведена је у Табели 2 Прилога I. Стопа суфинансирања за сваки приоритет примјењиваће се на јавни допринос.
7. Ништа из овог споразума се не може тумачити на начин да имплицира финансијску обавезу Уније по питању кредита, који још увијек нису одобрени усвајањем буџета ЕУ.
8. У складу с процентом који је утврђен у члану 27. став 5. Уредбе (ЕУ) 2021/1059, максималан износ од 6.279.244,00 евра од укупног износа финансијских средстава ЕРДФ и ИПА фондова од 84.769.799 евра се користи за буџет техничке помоћи Програма.

Износ средстава додијељених техничкој помоћи утврђује се као дио финансијске расподеле сваког приоритета Програма. Овај износ није у облику засебног приоритета или посебног Програма и наведен је у колони (а2) у Табели 2 Прилога I.

9. Стране осигуравају да приликом спровођења Програма економска средства из финансијског доприноса из овог члана не буду директно или индиректно доступна у корист субјеката, појединаца или групе појединаца на које се примјењују Мјере ограничавања ЕУ. У случају да страна утврди да се на једног од пројектних партнера примјењују Мјере ограничавања ЕУ, страна о томе одмах обавјештава Комисију.

Члан 5. – Програмско подручје

Програмско подручје покрива сљедећа подручја:

Босна и Херцеговина БА – Босна и Херцеговина	Аустрија АТ – Österreich
	Белгија БЕ – Belgique/Belgie
	Бугарска БГ – Бугарија
	Швајцарска ЦХ – Schweiz/Suisse/Svizzera
	Кипар ЦУ – Κύπρος
	Чешка ЦЗ – Češko
	Њемачка ДЕ – Deutschland
	Данска ДК – Danmark
	Естонија ЕЕ – Eesti
	Грчка ЕЛ – Ελλάδα
	Шпанија ЕС – España
	Финска ФИ – Suomi/Finland
	Француска ФР – France
	Хрватска ХР – Hrvatska
	Мађарска ХУ – Magyarország

	Ирска IE – Eire/Ireland
	Италија IT – Italia
	Литванија LT – Lietuva
	Луксембург LU – Luxembourg
	Летонија LV – Latvija
	Малта MT – Malta
	Холандија NL – Nederland
	Норвешка NO – Norge
	Пољска PL – Polska
	Португалија PT – Portugal
	Румунија RO – Romania
	Шведска SE – Sverige
	Словачка SK – Slovensko
	Словенија SI – Slovenija
	Албанија AL – Shqipëria
	Црна Гора ME – Црна Гора
	Сјеверна Македонија MK – Сјеверна Македонија
	Србија RS – Србија/Србија

Члан 6. – Рокови за извршење овог споразума

Рок за извршење овог споразума почиње тећи од ступања на снагу или привремене примјене у складу с чланом 58. овог споразума и завршава 15 година након тог датума.

Други дио – Спровођење Програма

Одјељак један – Правила која се примјењују на цијели Програм

Члан 7. – Спроведбени принципи

1. Програм се спроводи у подијељеном управљању с дотичном Државом чланицом у складу с принципима из члана 63. Финансијске уредбе и у складу с условима утврђеним овим споразумом, важећим законодавством Страна, програмским документима и писаном потврдом Босне и Херцеговине у вези с њеним учествовањем у програму за финансијски период 2021–2027. године те споразумом о спровођењу који треба потписати с Управљачким тијелом.
2. Земље учеснице у потпуности сарађују са заједничким тијелима надлежним за програм како је наведено у члану 12. овог споразума ради спровођења Програма те подржавају ефикасну функционалност система управљања и контроле као што је дефинисано у Одјељку пет овог споразума.
3. Спроведбене одредбе, као што су формални услови према корисницима, правила за процјену пројекта, одобрења, уговарање те прихватљивост расхода као и процедуре за извјештавање и за плаћање, утврђене су у документима наведеним у члану 3. овог споразума. Такве спроведбене одредбе су обавезујуће за спровођење овог програма.

Члан 8. – Хоризонтални принципи

Стране осигуравају усклађеност с принципима и поштовање права из члана 9. Уредбе (ЕУ) 2021/1060.

Члан 9. – Принцип партнерства

У складу с чланом 8. Уредбе (ЕУ) 2021/1060 и Европског кодекса понашања за партнерство који је утврђен Делегираном уредбом Комисије (ЕУ) 240/2014, Стране организују и спроводе свеобухватно партнерство у складу са својим институционалним и правним оквиром, имајући у виду посебне карактеристике Програма.

Члан 10. – Територијални развој

Програм може пружити подршку интегрисаном територијалном развоју у складу с члановима 20. и 21. Уредбе (ЕУ) 2021/1059 и члановима од 28. до 34. Уредбе (ЕУ) 2021/1060.

Члан 11. – Обустављање спровођења Програма

1. Програм ће се прекинути или ће се издвајања за Програм смањити у складу с правилима Уредбе (ЕУ) 2021/1059:

- а. ако ниједна од земаља партнера није потписала одговарајући финансијски споразум до 31. децембра године након године у којој је извршена прва буџетска обавеза; или
 - б. ако Програм не може бити спроведен како је планирано због проблема у односима између земаља учесника; или
 - ц. у било којем другом ваљано оправданом случају.
2. Државе чланице учеснице и, према потреби, преостале партнерске земље учеснице затражиће:
- а. да се прекине Програм Интеррега, нарочито ако се његови главни изазови заједничког развоја не могу постићи без учествовања те партнерске земље;
 - б. да се додјела том Програму Интеррега смањи, у складу с примјењивим правилима и поступцима;
 - ц. да се настави Програм Интеррега без учествовања те земље партнера.
3. Комисија може одлучити да прекине Програм, у складу с примјењивим правилима и поступцима из Уредбе (ЕУ) 2021/1059, прије датума истека периода извршења на захтјев Одбора за праћење или Државе чланице учеснице или на властиту иницијативу након што је обавијестио Одбор за праћење.

Одјељак два – Програмске власти и тијела

Члан 12.1. – Списак Програмских власти

Програмом управљају и спроводе га у складу с правилима система управљања и контроле из Уредбе (ЕУ) 2021/1060 и Уредбе (ЕУ) 2021/1059 слједеће власти Програма: Управљачко тијело из члана 12. став (3), уз подршку Заједничког секретаријата из члана 12. став (4), тијело које преузима рачуноводствену функцију из члана 12. став (6) и Ревизорско тијело из члана 12. став (7).

Државно тијело Босне и Херцеговине из члана 12. став (3) сарађује с програмским тијелима.

Члан 12.2. – Одбор за праћење

1. Стране, у договору с Управљачким тијелом, успостављају Одбор за праћење спровођења програма („Одбор за праћење“) у року од три мјесеца од дана када су Државе чланице учеснице обавијештене о одлуци Комисије којом се одобрава Програм у складу с чланом 28. став (1) Уредбе (ЕУ) 2021/1059.
2. Састав Одбора за праћење Програма договарају партнери програма и узимају у обзир број Држава чланица учесница, трећих и партнерских држава у Програму.
3. Састав Одбора такође осигурава равномјерну заступљеност:
 - а) релевантних власти, укључујући посредничка тијела;

- б) тијела која су заједнички основана у цијелом подручју Програма или која покривају његов дио, укључујући Европску групацију за територијалну сарадњу (ЕГТС); и
 - ц) представнике Програмских партнера из члана 9.
4. Функције Одбора за праћење наведене су у члану 30. Уредбе (ЕУ) 2021/1059.

Члан 12.3. – Управљачко тијело и Државно тијело

1. У складу с чланом 45. ставови (1) и (3) Уредбе (ЕУ) 2021/1059, земље учеснице су одредиле, у сврху члана 71. Уредбе (ЕУ) 2021/1060, Националну агенцију за територијалну кохезију (АНСТ) као јединствено управљачко тијело.
2. Функције Управљачког тијела наведене су у члану 46. Уредбе (ЕУ) 2021/1059.
3. Босна и Херцеговина је одредила Дирекцију за европске интеграције као државно тијело, које сноси крајњу одговорност за спровођење програма на својој територији, и осигурава сарадњу с Управљачким тијелом, другим Програмским властима, Одбором за праћење и Комисијом.
4. Државно тијело подржава Управљачко тијело у свим његовим регулаторним задацима, као што су управљање Програмом, провјере управљања, финансијско управљање, праћење, извјештавање, евалуација и комуникација.
5. Члан Одбора за праћење из Босне и Херцеговине, који представља Државно тијело, и његов замјеник главне су контакт особе за Програмска и Управљачка тијела, у вези са спровођењем Програма у Босни и Херцеговини.
6. Државно тијело Босне и Херцеговине идентификовано је као контактна тачка за Управљачко тијело („контактна тачка“) за пружање информација о Програму, позивима за приједлоге, тренутним пројектима и постигнућима потенцијалним корисницима и партнерима.
7. Контактна тачка пружа подршку Управљачком тијелу и партнерима у погледу задатака предвиђених чланом 36. ставовима од 2. до 6. Уредбе (ЕУ) 2021/1059.

Члан 12.4. – Заједнички секретаријат и подружница

1. Управљачко тијело, након консултација са земљама учесницама, успоставља Заједнички секретаријат с особљем, узимајући у обзир Програмско партнерство, у складу с чланом 46. став (2) Уредбе (ЕУ) 2021/1059.
2. Заједнички секретаријат, укључујући подружнице, пружа помоћ Управљачком тијелу и Одбору за праћење у обављању њихових појединачних функција. Заједнички секретаријат такође пружа информације потенцијалним корисницима о могућностима финансирања из Програма и помаже корисницима и партнерима у спровођењу радњи у складу с чланом 46. став (2) Уредбе (ЕУ) 2021/1059.

Члан 12.5. – Државни контролор

1. Одступајући од тачке (а) члана 74.(1) Уредбе (ЕУ) 2021/1060 и не доводећи у питање члан 45. став (5) Уредбе (ЕУ) 2021/1059, Државе чланице, и по потреби, трећа земља, партнерска земља или прекоморске земље и подручја, који учествују у Интеррег програму, могу одлучити да се провјере управљања из члана 74. став (1) тачка (а) Уредбе (ЕУ) 2021/1060 спроводе тако да свака Држава чланица одреди одговарајуће тијело или особу одговорну за провјеру на својој територији („Државни контролор“).

Босна и Херцеговина је одредила Министарство финансија и трезора, Сектор за финансирање програма и пројеката помоћи Европске уније – Средишња јединица за финансирање и уговарање, као Државног контролора који ће пружати подршку Управљачком тијелу у задацима контроле, нарочито у спровођењу провјере управљања на територији Босне и Херцеговине.

2. Када буде именован, Државни контролор ће спроводити провјеру управљања у складу с чланом 46. ставови од 3) до 9) Уредбе (ЕУ) 2021/1059.

Члан 12.6. – Рачуноводствена функција

Рачуноводствену функцију спроводи Национална агенција за територијалну кохезију (ANCT) у складу с чланом 47. Уредбе (ЕУ) 2021/1059.

Члан 12.7. – Ревизорско тијело и група ревизора

1. Земље учеснице су одредиле Међуресорно повјеренство за координацију контрола (*Commission Interministérielle de Coordination des Contrôles et Actions cofinancées par les Fonds européens* (ЦИЦЦ)), јавно тијело, као јединствено Ревизорско тијело, смјештено у Француској.
2. Група ревизора помаже Ревизорском тијелу, које се састоји од представника двадесет седам држава чланица ЕУ, двију држава партнера и пет држава кандидата, које је одговорно за ревизије које се спроводе на њиховим територијама.
3. Босна и Херцеговина је именовала Министарство финансија и трезора као свог представника у групи ревизора.
4. Функција тијела за ревизију и групе ревизора је описана у члану 48. Уредбе (ЕУ) 2021/1059.

Одјељак три – Одредбе о прихватљивости

Члан 13. – Хијерархија правила о прихватљивости

Прихватљивост операција и расхода према Програму одређује се у складу с члановима 63–68. Уредбе (ЕУ) 2021/1060, члановима 5. и 7. Уредбе (ЕУ) 2021/1058 и члановима 37–44. Уредбе (ЕУ) 2021/1059.

Члан 14. – Пројектно партнерство

Партнерство унутар операција спроведених према овом споразуму осигурава се у складу с чланом 23. Уредбе (ЕУ) 2021/1059.

Члан 15. – Избор пројекта

Операције се одређују у складу с правилима постављеним у члану 22. Уредбе (ЕУ) 2021/1059.

Одбор за праћење утврђује и примјењује недискриминишуће и транспарентне критеријуме и поступке, осигурава приступ особама с инвалидитетом, родну равноправност и дјелује у складу с Европском конвенцијом о људским правима и њеним Протоколима 1, 4, 6, 7, 12, 13 и 16 и чланом 14. Универзалне декларације о људским правима и у складу с Паришким споразумом и Циљевима УН за одрживи развој.

Члан 16. – Правила набавке која примјењују субјекти који спроводе операцију из Програма

Ако спровођење активности захтијева од корисника из Босне и Херцеговине набавку уговора о услугама, робама или радовима, примјењују се поступци набавке из Прилога II.

Одјељак четири – Финансијске одредбе

Члан 17. – Опште одредбе

У складу с принципима доброг финансијског управљања, буџет Програма се спроводи на начин да осигура да се активности које се финансирају из буџета спроведу исправно и дјелотворно у складу с основним актима из члана 2. став (1).

Члан 18. – Буџетске обавезе

На основу Спроведбене одлуке Комисије Ц(2022) 6771 којом се одобрава Програм („Одлука о одобрењу Програма“), Комисија преузима буџетске обавезе фондова ЕРДФ и ИПА у годишњим ратама за сваки Фонд за период између 1. јануара 2022. и 31. децембра 2027. године.

Члан 19. – Плаћања

1. Комисија плаћања врши у облику претфинансирања, привременог плаћања и плаћања преосталих износа по рачуноводственој документацији за обрачунску годину.

У складу с чланом 51. став 2. Уредбе (ЕУ) 2021/1059, Комисија плаћа претфинансирање засновано на укупној подршци из сваког фонда Интеррег, како је наведено у одлуци Комисије којом се одобрава сваки програм Интеррег у складу с чланом 18. Уредбе (ЕУ) 2021/1059, у зависности од расположивих средстава, у

годишњим ратама како слиједи и прије 1. јула од 2022. до 2026. године или, у години одлуке о одобрењу, најкасније 60 дана након доношења те одлуке:

- (а) 2021: 1%;
- (б) 2022: 1%;
- (ц) 2023: 3%;
- (д) 2024: 3%;
- (е) 2025: 3%;
- (ф) 2026: 3%.

Приликом претфинансирања, Комисија узима у обзир стварне финансијске потребе Програма.

2. Допринос из Интеррег фондова Програму се уплаћује на јединствени рачун без националних подрачуна, којим управља Канцеларија рачуноводствене функције унутар ANCT-а, тијело које преузима рачуноводствену функцију.
3. Захтјеви за плаћање подnose се ANCT-у, тијелу које преузима рачуноводствену функцију.
4. Канцеларија рачуноводствене функције унутар ANCT-а, тијело које преузима рачуноводствену функцију, дужна је, по правилу, извршити своја плаћања у потпуности водећем или једином партнеру, најкасније 80 дана од дана подношења захтјева за плаћање главног или јединог корисника, осим ако Босна и Херцеговина не подлијеже мјерама ограничавања ЕУ.

Међутим, рок од 80 дана може се прекинути ако информације достављене од стране главног или јединог корисника не дозвољавају Канцеларији рачуноводствене функције унутар ANCT-а, тијелу које преузима рачуноводствену функцију, да утврди да ли је износ доспио.

Члан 20. – Прекидање рокова за плаћање

1. Комисија може прекинути рок за плаћање за највише 6 мјесеци, ако је испуњен било који од следећих услова:
 - а) постоје докази о озбиљном недостатку за који нису предузете корективне мјере;
 - б) Комисија мора спровести додатне провјере након примања информације о томе да би расход у захтјеву за плаћање могао бити повезан с неком неправилношћу.
2. Управљачко тијело се може сложити да продужи период прекида за 3 мјесеца.

Члан 21. – Суспензија плаћања

1. Комисија може прекинути сва или дио плаћања, након што је дала Управљачком тијелу прилику да представи своја запажања, ако су испуњени било који од следећих услова:
 - а) Управљачко тијело није предузело потребне активности да поправи ситуацију због које је настао прекид у складу с чланом 20;
 - б) постоји озбиљан недостатак;
 - ц) расход у захтјевима за плаћање је повезан с неправилношћу која није исправљена;
 - д) постоји образложено мишљење Комисије у погледу поступка због повреде права (у складу с чланом 258. Уговора о функционисању Европске уније (УФЕУ)) по питању којим се угрожава законитост и исправност расхода.
2. Комисија ће зауставити прекид цијелог или дијела плаћања када Управљачко тијело предузме мјере којима се исправљају елементи из става 1.

Члан 22. – Надокнада Техничке помоћи

1. Техничку помоћ овом програму надокнађује Комисија Управљачком тијелу по паушалном износу примјеном процената из става 2. на прихватљиве расходе укључене у сваки захтјев за плаћање (у складу с чланом 91. став (3) тачке (а) или (ц) Уредбе (ЕУ) 2021/1060 по потреби).
2. Проценат доприноса ЕРДФ-а и спољних финансијских инструмента Уније који се надокнађује за техничку помоћ је 8,00% од износа исплаћеног за пројекте.

Члан 23. – Подношење и испитивање рачуноводствене документације

Рачуноводствена документација ће се подносити и испитивати у складу с правилима из Поглавља II Главе VII Уредбе (ЕУ) 2021/1060.

Члан 24. – Оповозив

Комисија примјењује правила на процедуру опозива средстава и на изузетке од правила опозива у складу с члановима од 105. до 107. Уредбе (ЕУ) 2021/1060.

Члан 25. – Одредбе о девизним средствима и преносу средстава

1. У складу с чланом 38. став (5) Уредбе (ЕУ) 2021/1059, расход плаћен у другој валути сваки партнер прерачунава у евре према мјесечном рачуноводственом девизном курсу Комисије, који је био на снази на дан када је расход поднесен на провјеру.
2. Босна и Херцеговина предузима мјере да омогући корисницима Босне и Херцеговине, према потреби, да:

- а) примају средства додијељена у оквиру финансијског доприноса ЕУ за сврхе Програма и отворе посебне банковне рачуне, укључујући и рачуне у еврима;
- б) врше плаћања у складу с уговорним захтјевима за спровођење свих активности потребних за спровођење операција, укључујући могућност да главни корисник прерасподјели износ гранта на друге кориснике.

Одјељак пет – Добро финансијско управљање у вези са спровођењем Програма

Члан 26. – Опште одредбе

1. Стране поштују принципе доброг финансијског управљања, транспарентности и недискриминације и осигуравају видљивост активности ЕУ када управљају средствима ЕУ. У ту сврху, стране испуњавају своје обавезе контроле и ревизије и преузимају одговорности које из њих произлазе и које су утврђене овим споразумом.
2. Земље учеснице се договарају о систему управљања и контроле за Програм у складу с члановима од 69. до 72, од 74. до 76. и од 78. до 82. Уредбе (ЕУ) 2021/1060 и члановима 22, 30. став (2) и од 46. до 49. Уредбе (ЕУ) 2012/159 и текућим документом „Опис система управљања, финансија и контроле“ и осигуравају његову функционалност у складу с добрим финансијским управљањем и кључним захтјевима наведеним у Прилогу XI Уредбе 2021/1060.
3. У сврху примјене овог одјељка, Програмске власти и тијела ће блиско сарађивати са странама у складу са својим законским и подзаконским актима.
4. При испуњавању својих дужности на територији Босне и Херцеговине, Програмске власти, представници ЕУ и истражна тијела ЕУ дјелују у складу с правом Босне и Херцеговине.
5. При извршавању задатака у вези са спровођењем буџета, Стране предузимају све потребне и прикладне мјере, укључујући законодавне, регулаторне и управне мјере, како би ефикасно заштитиле финансијске интересе ЕУ.

Члан 27. – Обим провјере управљања

Државни контролор Босне и Херцеговине, уз подршку Државног тијела, спроводи провјере управљања на својој територији како би провјерио:

- а) да су суфинансирани производи и услуге испоручени,
- б) да су операције у складу с чланом 74. став (1) тачка (а) Уредбе (ЕУ) 2021/160, Програмом и условима за подршку операцијама.

Управљачко тијело се увјерава да је расходе корисника који учествују у операцији провјерио Државни контролор.

Члан 28. – Ревизије и поступци прегледа

1. ЕУ има право да спроводи одговарајуће поступке техничке, научне, финансијске ревизије и прегледе, укључујући провјере у складу с члановима 48. и 49. Уредбе (ЕУ) 2021/1059 и чланом 79. Уредбе (ЕУ) 2021/1060 на лицу мјеста у просторијама било које физичке или правне особе које живе или су основани у Босни и Херцеговини и примају средства од Уније, као и било које треће особе укључене у спровођење финансирања од стране Уније, а која борави или је основана у Босни и Херцеговини.

Те прегледе и ревизије могу спроводити представници институција и тијела Уније, нарочито Комисије, Европске канцеларије за борбу против превара (ОЛАФ), Европског ревизорског суда, Канцеларије европског јавног тужиоца (ЕППО), или друге особе које је овластила Комисија у складу с важећим правним одредбама Уније.

2. Представници институција и тијела ЕУ, **нарочито** представници Комисије, ОЛАФ-а и Европског ревизорског суда, као и друге особе које је овластила Комисија, имају прикладан приступ просторијама, радовима и документима (у електронској верзији, папиру, или обоје) и свим информацијама потребним како би се спровеле те ревизије, прегледи и провјере, како је наведено у ставу 1, у складу с чланом 82. Уредбе (ЕУ) 2021/1060 и чланом 40. овог споразума. Такав приступ укључује право да се дође до физичких или електронских примјерака, или исјечака, било којег документа или садржаја с било којег медија за похрањивање података који су у посједу физичке или правне особе или треће особе код које се спроводи ревизија.
3. Босна и Херцеговина неће спречавати или правити било какве непотребне препреке праву уласка у Босну и Херцеговину и приступу просторијама особа код којих се спроводи ревизија, за представнике и друге особе наведене у ставку 2, које су овлашћене да спроводе провјере на лицу мјеста на основу извршења својих дужности наведених у овом члану.
4. Приступ свим информацијама и документима, који траже представници и друге особе наведене у ставу 2. на основу извршења својих дужности наведених у овом члану, биће дозвољен под условима заштите пословних тајни и повјерљивости истрага у погледу трећих особа у складу с чланом 72. став (1) тачка (е) и Прилогом XII (одјељак 1.5), Прилогом XIV (одјељци 1.1. и 2.4), Прилогом XV (одјељци 2.4.(г) и 2.5) и Прилогом XVI (одјељак 4.1.6) Уредбе (ЕУ) 2021/1060, који се примјењују на заступнике и друге особе наведене у ставу 2. Документи морају бити доступни и заведени на начин који дозвољава лак преглед.
5. Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине и, гдје је релевантно, Програмске власти, биће обавијештени о провјерама на лицу мјеста које спроводе заступници или спољни ревизори, које су именovali или им дали овлашћења, Управљачко тијело, Ревизорско тијело, Комисија, ОЛАФ или Европски ревизорски суд.
6. Без обзира на суспензију или престанак овог споразума према члановима 54. и 55, прегледи и ревизије у складу с овим чланом се могу спровести и 5 година након суспензије или престанка.

Члан 29. – Ревизија коју спроводе Ревизорско тијело и група ревизора

У складу с члановима 48. и 49. Уредбе (ЕУ) 2021/1059, члан групе ревизора програма из Босне и Херцеговине помаже Ревизорском тијелу и оно је одговорно за спровођење одговарајућег броја ревизија, укључујући ревизију операција и ревизију рачуноводствене документације на својој територији како би Комисији пружио независну гаранцију да системи управљања и контроле дјелотворно функционишу и да су расходи укључени у рачуноводствену документацију достављену Комисији законити и правилни.

Члан 30. – Спречавање и откривање неправилности, превара и других казњених дјела која штете финансијским интересима ЕУ

1. Државно тијело и Државни контролор подржавају Управљачко тијело да осигура законитост и правилност расхода укључених у рачуноводствену документацију поднесену Комисији те предузимају све потребне мјере за спречавање, откривање и пријављивање неправилности и неовлашћених радњи у вези с Програмом.
2. Државно тијело, Државни контролор те члан групе ревизора из Босне и Херцеговине сарађују с Комисијом, ОЛАФ-ом, Европским ревизорским судом и Програмским властима у свим питањима повезанима с откривањем и извјештавањем о неправилностима, укључујући и оне у вези са сваком сумњом на превару или утврђеном преваром те врше повраћај непрописно исплаћених износа.
3. Управљачко тијело или Комисија врше финансијске исправке у складу с чланом 33. односно чланом 34.
4. Комисија, Управљачко тијело и главни партнер врше повраћај непрописних расхода, укључујући компензацију, као што је утврђено у члану 32.
5. Власти и тијела наведена у ставу 2. одлучују, од случаја до случаја, хоће ли заједнички спроводити провјере на лицу мјеста и инспекције, укључујући случајеве када су обје стране надлежне за спровођење истраге.
6. Ако се корисник из Босне и Херцеговине или било која трећа страна противи провјери на лицу мјеста или инспекцији, Државно тијело или представник у групи ревизора, поступајући у складу с националним правилима и прописима, помажу Комисији или ОЛАФ-у, Европском ревизорском суду или Програмским властима како би им омогућили да испуне своју дужност у спровођењу свих провјера на лицу мјеста или инспекција. Та помоћ укључује предузимање одговарајућих привремених мјера за заштиту финансијских интереса Уније које нису мање ефикасне од оних које се примјењују на основу домаћег права за заштиту државних финансијских интереса, укључујући и оне потребне за заштиту доказа.
7. Комисија или ОЛАФ, Европски ревизорски суд или Управљачка тијела обавјештавају власти Босне и Херцеговине о резултатима таквих провјера и инспекција. Комисија или ОЛАФ извјештавају, што је прије могуће, Управљачко или Државно тијело о било којој чињеници или сумњи које открију у вези с неправилношћу у току вршења провјере или инспекције на лицу мјеста.

8. Члан 30. (2) примјењује се такође и на провјере и инспекције из ставов ода 4. до 6. овог члана.
9. За потребе правилног спровођења овог члана, Комисија, ОЛАФ или Програмска тијела и Државно тијело те Државни контролор и представник Босне и Херцеговине у групи ревизора редовно размјењују информације и, на захтјев једне од страна овог споразума, међусобно се савјетују, осим ако је то забрањено законодавством Европске уније или законима и подзаконским актима Босне и Херцеговине.
10. С информацијама које развијене Комисија или ОЛАФ, Програмска тијела и Државно тијело поступају у складу с члановима 40. и 41.

Члан 31. – Извјештавање о неправилностима

Државно тијело, Државни контролор и члан у групи ревизора из Босне и Херцеговине извјештавају Управљачко тијело и Ревизорско тијело о неправилностима, укључујући превару, у складу с критеријумима за утврђивање случајева неправилности које треба пријавити, а подацима који се морају доставити, као и формату за извјештавање из тачке 1.3 одјељак 1 Прилога XII Уредбе (ЕУ) 2021/1060.

Члан 32. – Повраћаји

Управљачко тијело и тијела земаља учесница поштују своје обавезе повраћаја како је утврђено у члану 52. Уредбе (ЕУ) 2021/1059.

Члан 33. – Финансијске исправке у надлежности Управљачког тијела

У складу с чланом 103. Уредбе (ЕУ) 2021/1060, Државе учеснице штите буџет Уније и примјењују финансијске исправке укидањем цијеле подршке или дијела подршке из фондова за операцију или Програма ако се утврди да су расходи непрописни. Оне би требале обавијестити Комисију о свим расходима за које надлежна државна тијела открију и/или пријаве да су непрописни, укључујући случајеве расхода за које се сумња да су непрописни.

Члан 34. – Финансијске исправке Комисије

У складу с правилима и поступком утврђеним чланом 104. Уредбе (ЕУ) 2021/1060, Комисија спроводи финансијске исправке смањивањем подршке Програму из фондова ако закључи да:

- а) постоји озбиљан недостатак који угрожава подршку из фондова која је већ исплаћена Програму;
- б) су расходи наведени у прихваћеној рачуноводственој документацији непрописни, што Управљачко тијело није уочило и пријавило;
- ц) Управљачко тијело није поштовало своје обавезе према члану 33. у вези с откривањем и пријављивањем неправилних расхода за које надлежна национална тијела утврде или сумњају да су непрописни, прије него што Комисија покрене поступак финансијске исправке.

Одјељак шест – Разне законске одредбе

Члан 35. – Визне олакшице

1. У смислу члана 2. став (9) Уредбе (ЕУ) 2021/1060, Босна и Херцеговина олакшава издавање виза за путовања особљу Програмских и Управљачких тијела наведених у члану 12. овог споразума и корисницима повезаним са спровођењем и управљањем Програмом и овим споразумом. Визе се издају што је брже могуће.
2. Према потреби, став 1 се примјењује на друге физичке особе и особе које представљају правне особе које учествују у операцијама спровођења.
3. Комисија подстиче Државе чланице учеснице да под једнаким условима олакшавају издавање виза за путовања свим учесницима из Босне и Херцеговине из ставова 1. и 2. овог члана повезаним са спровођењем Програма и овог споразума.

Члан 36. – ПДВ, акцизе, царине и други индиректни порези

Порез на додату вриједност (ПДВ), акцизе, царине и други индиректни порези нису прихватљиви за подршку Уније, осим за операције, улагања и фондове за мале пројекте наведене у члану 64. став (1) тачка (ц) Уредбе ЕУ 2021/1060.

Члан 37. – Дозволе и овлашћења

1. У складу с националним правом, надлежно тијело Босне и Херцеговине благовремено доставља све потребне дозволе или одобрења потребна за спровођење операција у складу с овим споразумом у Босни и Херцеговини, а нарочито како би се Управљачком тијелу омогућило издавање документа из члана 22. став 6. Уредбе (ЕУ) 2021/1059 главном кориснику.
2. Босна и Херцеговина осигурава, у мјери у којој је под контролом власти Босне и Херцеговине, да су услови за приступ услугама у Босни и Херцеговини особама из члана 35. став (1) које су директно повезане са спровођењем Програма или активности једнаки као и за држављане Босне и Херцеговине, укључујући и све накнаде.

Члан 38. – Право интелектуалног власништва (укључујући „употребу студија“)

1. У погледу материјала за комуникацију и видљивост, Државе учеснице осигуравају да Управљачко тијело у сваки уговор о гранту укључи потребне услове и клаузуле у складу с чланом 49. став (6) Уредбе (ЕУ) 2021/1060.
2. У погледу стицања свих потребних права интелектуалног власништва у вези с информационом технологијом, студијама, цртежима, плановима, публицитетом, патентима и било којим другим материјалом израђеним ради олакшавања планирања, спровођења, праћења и процјене, Државе учеснице осигуравају да

Управљачко тијело у сваки уговор о гранту укључи потребне услове и клаузуле у складу с примјењивим правом Држава учесника.

3. Босна и Херцеговина осигурава да Комисија, Влада сваке Државе учеснице или њихови представници, имају приступ таквим материјалима као и право на њихово коришћење или њихово објављивање. Комисија ће тај материјал употребљавати само у властите сврхе како је наведено у тачкама од 2.1. до 2.6. Прилога IX Уредбе (ЕУ) 2021/1060.

Члан 39. – Распољивост докумената

Босна и Херцеговина осигурава да корисници у Босни и Херцеговини који се финансирају у оквиру Програма чувају сву пропратну документацију повезану с операцијом у складу с чланом 82. Уредбе (ЕУ) 2020/1060.

Члан 40. – Обрада, заштита и пренос личних података

1. Лични подаци физичких особа које учествују у Програму прикупљају се, биљеже, похрањују и преносе у базе података тијела надлежних за програм и управљачких тијела у складу с одговарајућим правом Држава учесника о обради личних података.
2. Државе учеснице и програмска тијела обрађују личне податке само када је то потребно за извршавање њихових обавеза у оквиру овог споразума и основних аката одређених у члану 2. став (1), нарочито за праћење, извјештавање, комуникацију, објаву, евалуацију, финансијско управљање, провјере и ревизије те, према потреби, за утврђивање прихватљивости учесника.
3. Државе учеснице те програмска тијела и управљачка тијела осигуравају заштиту личних података у складу са законодавством Држава учесника.
4. Контролним тијелима ЕУ наведенима у члану 12. преносе се такви подаци за потребе њихових активности.

Члан 41. – Објављивање информација

Уз изузетак информација обухваћених обавезама о комуникацији и видљивости из чланова 44. и 45. и не доводећи у питање члан 28. став (4) и члан 40, Стране су дужне да се међусобно савјетују прије него што открију јавности било који документ, информацију или друге материјале директно повезане са спровођењем овог споразума.

Одјељак седам – Праћење, евалуација, комуникација и видљивост

Члан 42. – Успостављање, функционисање и функције Одбора за праћење

Оснивање, функционисање и функције Одбора за праћење у складу су с члановима 28, 29. и 30. Уредбе (ЕУ) 2021/1059 и детаљно су описани у документу програма „Пословник Одбора за праћење Програма“.

Члан 43. – Евалуација

1. Државно тијело подржава Управљачко тијело у његовим задацима у вези с евалуацијама током програмског периода.
2. У складу с чланом 35. Уредбе (ЕУ) 2021/1059, евалуације се односе на један или више сљедећих критеријума: дјелотворност, ефикасност, релевантност, кохерентност и додата вриједност за Унију, с циљем побољшања квалитета израде и спровођења Програма.

Евалуације могу укључивати и друге релевантне критеријуме, као што су укључивост, недискриминација и видљивост те могу обухватати више од једног Програма.

Члан 44. – Комуникација

1. Управљачко тијело одредило је званичника за комуникацију за Програм.
2. У погледу задатака предвиђених у овом члану, Државно тијело Босне и Херцеговине подржава Управљачко тијело и партнере (у складу с чланом 8.(1) Уредбе (ЕУ) 2021/1060).

Званичник за комуникацију такође подржава координатора за комуникацију у Француској у погледу његових задатака за видљивост, транспарентност и комуникационе активности.

3. Босна и Херцеговина подржава Управљачко тијело у његовим задацима да осигура да материјал за комуникацију и видљивост, и на нивоу корисника, буде на располагању без додатних трошкова или знатног административног оптерећења институцијама, тијелима, канцеларијама или агенцијама Уније, Управљачком тијелу и корисницима те да се Унији додијели бесплатна, неискључива и неопозива лиценца за употребу тих материјала и сва постојећа права повезана с њима.

Члан 45. – Видљивост

1. Надлежна тијела Програма и Босна и Херцеговина осигуравају:
 - а) видљивост подршке у свим активностима повезанима с операцијама које примају подршку Интеррега фондова с посебним нагласком на операције од стратешке важности;

- б) информисање грађана Држава учесница о улози и постигнућима Фондова путем јединственог интернетског портала у свакој Држави чланици учесници који пружа приступ свим програмима који укључују ту Државу чланицу.

Тиме се подржава Управљачко тијело при спровођењу својих одговорности из члана 49. ставови од (2) до (6) Уредбе (ЕУ) 2021/1060.

2. Током спровођења активности видљивости, транспарентности и комуникације, тијела надлежна за Програм, Босна и Херцеговина и корисници употребљавају на одговарајући начин термин „Интеррег“, уз амблем Уније у складу с чланом 36. Уредбе (ЕУ) 2021/1059.
3. Када је ријеч о фондовима за мале пројекте, корисник уговорним условима осигурава да крајњи примаоци поштују захтјеве у вези с јавном комуникацијом о операцији Интеррега.

Дио три – Међусобна права и обавезе у вези са спровођењем и финансијским управљањем Програмом

Члан 46. Споразум између Француске, домаћина Управљачког тијела, и Босне и Херцеговине

Управљачко тијело и Државно тијело договориће се о „Споразуму о спровођењу Интеррег УРБАЦТ IV“ који покрива елементе међусобних права и обавеза у вези са спровођењем и финансијским управљањем Програмом, у оној мјери у којој ти елементи нису регулисани овим споразумом.

Нарочито:

1. Управљање претфинансирањем;
2. Одговарајуће обавезе финансијског управљања и детаљни аранжмани за плаћање;
3. Обавезе Босне и Херцеговине према Управљачком тијелу у погледу:
 - а. публицитета, комуникација и брендирања;
 - б. посједа, власништва те права индустријског и интелектуалног власништва;
 - ц. законског наслеђивања;
 - д. вођења евиденција и заштите података;
 - ц. обавеза и рокова извјештавања;
 - ф, провјере, контроле и ревизије;
 - г, неправилности и повраћаја;
 - х. раскида и отплате; и
 - и. разлога више силе.

Дио четири – Завршне одредбе

Члан 47. – Адресе Страна и њихова комуникација

Радни језик програма је енглески.

Сва обавјештења која се односе на спровођење овог споразума су у писаном облику, изричито упућују на Програм и шаљу се на следеће адресе:

За ЕУ:

Европска комисија
Главна управа за регионалну и урбану политику
1049 Брисел
Белгија

За Француску, коју законски представља руководиоца Управљачког тијела Програма:

Agence Nationale pour la Cohésion des Territoires (ANCT)
20 Av. de Ségur, 75007 Paris
France

За Босну и Херцеговину:

Савјет министара Босне и Херцеговине
Дирекција за европске интеграције
Ђоке Мазалића 5, 71000 Сарајево
Босна и Херцеговина

Члан 48. – Тумачење овог споразума

1. Термини коришћени у овом споразуму и његовим додацима имају исто значење као и у основним актима из члана 2.(1), осим ако није изричито одређено друкчије.
2. Ако постоје противрјечности између одредаба овог споразума и његових прилога, одредбе садржане у овом споразуму имају предност.
3. Ако постоје противрјечности између одредаба у овом споразуму и додацима, с једне стране, и у основним актима, с друге стране, предност имају одредбе садржане у основним актима.
4. Осим ако у овом споразуму није изричито одређено другачије, позивања на овај споразум су позивања на овај споразум с могућим повременим исправкама, измјенама, допунама или замјенама.
5. Сва позивања у овом споразуму и његовим додацима на основна акта су позивања на те инструменте како су повремено измијењени, допуњени или замијењени.
6. Наслови у овом споразуму и додацима немају правни значај и не утичу на његово тумачење.
7. Стране се међусобно савјетују како би ријешиле свако неслагање у вези с тумачењем овог споразума.

Члан 49. – Дјелимична ништавност и ненамјерне празнине

1. Уколико је одредба овог споразума неважећа или постане неважећа, или уколико овај споразум садржи ненамјерне празнине, то неће утицати на важење других одредби овог споразума.
2. Приликом примјене овог споразума, уговорне стране ће попунити сваку неважећу одредбу или ненамјерну празнину одредбом која на најбољи начин одговара сврси и намјери овог споразума, у складу с основним актима и у складу с чланом 54.

Члан 50. – Савјетовања између Страна

1. Не доводећи у питање члан 41, сва питања која се тичу извршавања или тумачења овог споразума предмет су консултација између Страна овог споразума, што, према потреби, доводи до измјене и допуне овог споразума.
2. Стране се, такође, међусобно консултују ако Одбор за праћење не може донијети одлуку у складу с чланом 11.
3. Свака Страна обавјештава другу Страну у случају исправке, измјене, допуне или замјене мјеродавног права које може утицати на спровођење Програма или овог споразума.
4. Ако било која од Страна сазна за проблеме повезане са спровођењем Програма или спровођењем овог споразума, она успоставља све потребне контакте с другим Странама и Управљачким тијелом како би поправила ситуацију и може предузети све потребне кораке.
5. Консултације могу довести до измјене (члан 53), суспензије (члан 54) или прекида (члан 55) овог споразума или до поступка рјешавања спорова (члан 51).
6. Став 1. се не примјењује у односу на рјешавање било каквог неспоразума или других питања између Француске и Комисије.

Члан 51. – Механизми за рјешавање спорова

1. Сваки спор у вези са Споразумом који укључује Босну и Херцеговину и Француску или Комисију, или обоје, а који се не може ријешити у периоду од шест мјесеци путем консултација између Страна предвиђених чланом 50, може се ријешити арбитражом на захтјев једне од Страна.

Међутим, Суд Европске уније има искључиву надлежност у погледу тумачења и примјене права ЕУ.

2. Свака Страна одређује арбитра у року од 30 дана од захтјева за арбитражом. Уколико то не успију, било која Страна може затражити од генералног секретара Сталног арбитражног суда у Хагу да одреди другог арбитра. Два арбитра сами одређују трећег арбитра у року од 30 дана. У случају да не успију, свака Страна може затражити од генералног секретара Сталног арбитражног суда у Хагу да одреди трећег арбитра.

Када спор укључује Комисију и Француску, с једне стране, и Босну и Херцеговину, с друге стране, а Комисија и Француска дјелују заједно, Комисија и Француска именују једног заједничког арбитра.

3. Осим ако арбитра одлуче другачије, примјењују се поступци предвиђени у Арбитражним правилима из 1996. године Сталног арбитражног суда који укључују међународне организације и државе.

Арбитра доноси одлуку већином гласова у периоду од три мјесеца.

Уколико се у току арбитражног поступка постави питање тумачења права ЕУ, арбитра прекидају поступак и траже од суда у Француској да упути једно или више питања на претходну одлуку Суду ЕУ у складу с чланом 267. УФЕУ.

4. Свака Страна је обавезна да предузме потребне мјере за примјену одлуке арбитра.
5. Захтјев за покретање арбитраже из става 1 не сматра се и не тумачи као одрицање од привилегија или имунитета било које Стране, а на које оне имају право.
6. Ставови од један до четири не примјењују се у односима између Комисије и Француске.

Члан 52. – Спорови с трећим странама

1. Не доводећи у питање надлежност било којег суда одређеног у Уговору о гранту из члана 22. став (6) Уредбе (ЕУ) бр. 2021/1059 као надлежног суда за спорове који произлазе из уговора између управљачког тијела и корисника у Босни и Херцеговини, ЕУ ужива имунитет од тужби на територији БиХ, укључујући и арбитражу осим у случајевима предвиђеним чланом 51. овог споразума, и правни поступак у вези са сваким спором између Комисије и/или Босне и Херцеговине и треће стране, или између трећих страна, што се директно или индиректно односи на пружање финансијске подршке из Програма за Босну и Херцеговину у оквиру овог споразума, осим када се ЕУ изричито одрекла имунитета.
2. Босна и Херцеговина у сваком правном или управном поступку пред судом, трибуналом или административним тијелом у БиХ подржава овај имунитет и заузима став који у потпуности узима у обзир интересе ЕУ. По потреби, Босна и Херцеговина и Комисија настављају с претходним консултацијама у складу с чланом 50. о ставу који треба заузети.

Члан 53. – Измјене и допуне овог споразума

1. Свака измјена овог споразума, укључујући замјену неке одредбе овог споразума која је неважећа или је била проглашена неважећом или гдје се попуњава било каква ненамјерна празнина, сачињава се у писаном облику и свака таква измјена споразума мора бити усаглашена између свих Страна.
2. Измјене и допуне споразума се раде кроз размјену писама уз сагласност свих Страна.

3. Страна која тражи измјене и допуне подноси захтјев осталим Странама најмање три мјесеца прије планираног ступања на снагу измјене и допуне, осим у случајевима које је Страна која тражи измјене и допуне ваљано образложила и које су прихватили остали.

Члан 54. – Суспензија овог споразума

1. Било која Страна може да суспендује овај споразум:

- а) уколико једна од Страна прекрши неку одредбу из овог споразума;
- б) ако једна од Страна прекрши неку међународну обавезу, а нарочито обавезу која се односи на поштовање људских права, демократских принципа и владавине права;
- ц) у тешким случајевима корупције, уколико они имају системски утицај на спровођење Програма или појединих пројеката;
- д) у случају да ЕУ усвоји мјере ограничавања према Босни и Херцеговини;
- е) када Одбор за праћење није у могућности да донесе одлуку у складу с чланом 11; или
- ф) када је у Одбору за праћење договорено да се обустави спровођење Програма у складу с чланом 12. Уредбе (ЕУ) бр. 2021/1059;
- г) у случају да *виша сила* утиче на спровођење Програма.

Виша сила је било која непредвиђена и ванредна ситуација или догађај изван контроле Страна која их спречава у испуњавању било које обавезе, а која се не може приписати њиховој грешци или немару (или њиховом подуговарачу, заступнику или запосленику) те која је уз сву дужну пажњу непремостива.

Недостаци на опреми или материјалу или кашњења у њиховој испоруци, раднички спорови, штрајкови или финансијске потешкоће не сматрају се *вишом силом*.

Страна која се позива на *вишу силу* обавјештава остале Стране без одлагања, наводећи природу проблема, његово могуће трајање и предвидљиве посљедице те предузима све мјере да умањи могућу штету.

Ниједна Страна није одговорна за кршење својих обавеза из овог споразума ако је спријечена да их испуни због *више силе*, уколико предузме мјере да умањи сваку могућу штету и благовремено обавијести остале Стране.

Остале Стране се, или слажу да постоји ситуација више силе, или започињу консултације предвиђене чланом 50, или издају обавјештење у складу са ставом (2).

2. Било која од Страна обавјештава другу Страну о намјери да суспендује Споразум уз одговарајуће образложење. Суспензија ступа на снагу 45 дана од дана обавјештења

или одмах по обавјештавању у случају примјене мјера ограничавања ЕУ. Датум ступања на снагу суспензије је референтни датум за потребе овог члана.

3. Стране могу предузети одговарајуће мјере предострожности прије суспензије.

Прије обавјештења и ступања на снагу суспензије, те током периода суспензије, Стране могу расправљати о одговарајућим мјерама како би се избјегла или укинула суспензија.

4. Чим суспензија ступи на снагу, додијељена средства ЕУ и допринос треће земље (национално суфинансирање) из члана 4. више нису потребни.
5. Када Стране установе да се споразум поново поштује, суспензија се може укинути.
6. Када Стране установе да се споразум и даље не поштује, суспензија остаје на снази или се споразум раскида у складу с чланом 55.

Члан 56. – Раскид овог споразума

1. Ако суспензија овог споразума не буде укинута у року од највише 180 дана, било која од Страна може обавијестити о својој намјери да раскине споразум. Укидање споразума ступа на снагу 45 дана од дана обавјештења, осим ако је другачије договорено.
2. У случају да се прекине спровођење Програма у складу с чланом 11, било која од Страна може обавијестити о свом захтјеву да се споразум раскине прије истека периода извршења.
3. ЕУ има право да раскине овај споразум уколико Босна и Херцеговина не даје свој допринос у складу с чланом 4. став (5), те обавјештава о својој намјери да раскине овај споразум. Укидање овог споразума ступа на снагу 45 дана од дана обавјештења, осим ако је другачије договорено.

Босна и Херцеговина има право да раскине овај споразум уколико ЕУ не испуњава своје обавезе из члана 4. став (3) овог споразума.

4. У случајевима наведеним у ставовима 2. и 3, овај споразум се раскида на дан којег су договориле Стране.
5. Датум на који раскид овог споразума ступа на снагу је референтни датум за потребе овог члана.
6. Након раскида овог споразума, финансијска додјела наведена у члану 4. више неће доспијевати, осим ако је суспензија наступила прије раскида те је у том случају референтни датум како је наведено у члану 54. став (2).
7. У случају да се Стране не договоре око крајњег датума периода извршења прије оног наведеног у члану 6, овај споразум се раскида пет година након датума обавјештења у складу са ставовима 1, 2. и 3.

Члан 56. – Депозитар

Комисија је депозитар овог споразума.

Члан 57. – Дијелови овог споразума

Сљедећи додаци су саставни дијелови овог споразума:

- Финансијски план (Прилог I); и
- Правила јавних набавки (Прилог II).

Члан 58. – Склапање, ступање на снагу и привремена примјена овог споразума

Сматра се да је споразум склопљен на дан када га потпише и посљедња страна.

Састављено у три оригинална примјерка, по један за сваку страну, на енглеском језику.

Потписано за и у име Комисије,

Themis Christophidou

Генерална директорица, Главна управа за регионалну и урбану политику

Брисел, дана 16. 11. 2023. године

(потпис) */својеручни потпис/*

Потписано за и у име Дирекције за европске интеграције Савјета Министара Босне и Херцеговине,
Елвира Хабота

Директор, Државни ИПА координатор

Сарајево, дана 29.06.2024. године
(потпис)

Потписано за и у име Француске републике,

Национална агенција за територијалну кохезију (ANCT)

20 Av. de Segur, 75007 Paris, France

коју законски заступа Руководилац Управљачког тијела програма „(Интеррег VI-Ц) УРБАЦТ IV“ за године 2021–2027. (Сprovedбена одлука Комисије Ц(2022)6771, 19. 9. 2022. године, ЦЦИ 2021ТЦ16ФФИР00 за (Интеррег VI-Ц) УРБАЦТ IV)

/својеручни потпис/

Париз, дана 30. 11. 2023. године
(Потпис)

Прилог I – План финансирања

Табела 1

Одобрена финансијска средства по годинама (у еврима)

Интеррег фондови	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	Укупно
ЕРДФ	0.00	13.627.089,00	13.845.981,00	14.069.251,00	14.296.986,00	11.846.778,00	12.083.714,00	79.769.799,00
ИПА III	0.00	839.033,00	861.750,00	873.234,00	890.708,00	760.023,00	775.252,00	5.000.000,00
Укупно	0.00	14.466.122,00	14.707.731,00	14.942.485,00	15.187.694,00	12.606.801,00	12.858.966,00	84.769.799,00

Табела 2

Укупна одобрена финансијска средства по фондовима и националном суфинансирању (у еврима)

Циљеви политике	Приоритет	Средства	Основа за обрачун подршке ЕУ (укупни прихватљиви трошкови или јавни допринос)	Допринос ЕУ (a)=(a1)+(a2)	Индикативна расподела доприноса ЕУ		Државни допринос (б)+(у)+(д)	Индикативна расподела државног доприноса		Укупно (е)=(а)+(б)	Стопа суфинансирања (ф)=(а)/(е)	Доприноси трећих земаља (за информацију)
					Без техничке помоћи у складу с чланом 27.(1) (a1)	Уз техничку помоћ у складу с чланом 27.(1) (a2)		Национални јавни (и)	Национални приватни (д)			
6	ПА I	ЕРДФ	Укупни прихватљив и трошак	79.769.799,00	73.860.925,00	5.908.874,00	23.133.738,00	23.133.738,00	0,00	102.903.537,00	77,51900 59794 %	102.934,00
6	ПА I	ИПА III	Укупни прихватљив и трошак	5.000.000,00	4.629.630,00	370.370,00	160.000,00	160.000,00	0,00	5.160.000,00	96,89922 48062%	0,00
		Укупно Интеррег фондови		84.769.799,00	78.490.555,00	6.229.244,00	23.293.738,00	23.293.738,00	0,00	108.063.537,00	78,44440 53502%	102.934,00

Прилог II

Јавне набавке

А. Опште одредбе

1. Принципи који се примјењују на уговоре и подручје примјене (одражава одредбе члана 160. Финансијске уредбе⁶)

1. Сви уговори који се финансирају уговором о гранту морају поштовати принципе транспарентности, пропорционалности, једнаког поступања и недискриминације.
2. За све уговоре спроводи се тендер на најширој могућој основи, осим када се примјењује преговарачки поступак. Процијењена вриједност уговора не смије се одређивати с намјером заобилажења примјењивих правила нити се уговор смије дијелити у ту сврху. Корисник гранта, дјелујући као уговорно тијело, дијели уговор на више група кад год је то примјерено, узимајући у обзир широко тржишно такмичење.
3. Корисници гранта не употребљавају непримјерено оквирне уговоре или тако да њихова сврха или учинак буде спречавање, ограничавање или нарушавање тржишног такмичења.

2. Мјешовити уговори и јединствени рјечник јавне набавке (одражава одредбе члана 162. Финансијске уредбе)

1. Мјешовити уговор који обухвата двије или више врста набавки (радова, робе или услуга) додјељује се у складу с одредбама које се примјењују на врсту набавке која се веже уз главни предмет набавке дотичног уговора.
2. У случају мјешовитих уговора који обухватају робу и услуге, главни предмет одређује се поређењем вриједности дотичне робе или услуга.
3. За упућивања на номенклатуре у контексту набавке, употребљава се Јединствени рјечник јавне набавке (ЦПВ).

3. Мјере објаве (одражава одредбе члана 163. Финансијске уредбе с праговима из члана 178.1 и тачке 5. Прилога I)

1. За поступке чија је вриједност једнака или већа од 300.000 евра за уговоре о услугама и робама или од 5.000.000 евра за уговоре о радовима, корисник гранта објављује у *Службеном листу Европске уније*:
 - а) Обавјештење о тендеру којим се покреће поступак, осим у случају преговарачког поступка;
 - б) Обавјештење о додјели уговора у којем су наведени резултати поступка.
2. Ако је примјењиво, претходно обавјештење о набавци за позиве за подношење понуда на основу ограниченог поступка или отвореног поступка из тачке 4.1. подтачке (а) и (б) шаље се електронским путем Канцеларији за публикације што је могуће прије.

Обавјештење о додјели шаље се ако је уговор потписан осим, ако је то још потребно, када је уговор проглашен тајним или када извршење уговора укључује посебне безбједносне мјере или када то налаже заштита кључних интереса Уније или земље кориснице те кад се објава обавјештења о додјели уговора не сматра прикладном.
3. Поступци чија је вриједност мања од вриједности горенаведених разреда оглашавају се на одговарајући начин.

⁶ Уредба (ЕУ, Еуратом) 2018/1046 Европског парламента и Савјета од 18. јула 2018. године о финансијским правилима која се примјењују на општи буџет Уније

4. Поред оглашавања из става 1 и тачке 30.2, поступци набавке се могу оглашавати и на било који други начин, нарочито у електронском облику. Свако такво оглашавање се позива на обавјештење објављено у Службеном листу Европске уније, ако је обавјештење објављено, те оно не смије претходити објављивању тог обавјештења, које је једино вјеродостојно.

Такво оглашавање не смије довести до дискриминације између кандидата или понуђача нити садржавати детаље осим оних садржаних у обавјештењу, ако је обавјештење објављено.

5. Одређене информације о додјели уговора не морају се нужно објавити ако би њихова објава ометала спровођење закона или би на неки други начин била у супротности с јавним интересом, штетила легитимним комерцијалним интересима привредних субјеката или би могла довести у питање поштено тржишно такмичење међу њима.

Б. Врсте поступака

4. Поступци набавке (одражава одредбе члана 164. Финансијске уредбе)

1. Поступци набавке за додјелу уговора о концесији или уговора о јавној набавци, укључујући оквирне уговоре, имају један од следећих облика:
 - а) отворени поступак;
 - б) ограничени поступак;
 - ц) преговарачки поступак, међу осталим без претходне објаве;
 - д) тендерски поступак уз преговоре;
 - е) поступци који укључују позив за исказивање интереса.

2. У отвореним поступцима сваки заинтересовани привредни субјект може доставити понуду.

3. У ограниченим поступцима и тендерским поступцима уз преговоре, сваки привредни субјект може поднијети захтјев за учествовање достављањем информација које тражи корисник гранта. Корисник гранта позива све учеснике који задовољавају критеријуме за избор и који се не налазе ни у једној од ситуација због којих могу бити искључени или одбијени из члана 136. став (1) и 141. став (1) Финансијске уредбе⁷, да доставе понуду.

Независно од првог подстава, корисник гранта може ограничити број учесника које позива на учествовање у поступку на основу објективних и недискриминишућих критеријума за избор, што се наводи у обавјештењу о набавци или у позиву за исказивање интереса. Број позваних учесника треба бити довољан како би се осигурало истинско тржишно такмичење.

4. У свим поступцима који укључују преговоре, корисник гранта преговара с понуђачима о првобитним и свим накнадним понудама или њиховим дијеловима, осим о њиховим коначним понудама, како би се побољшао њихов садржај. Минимални захтјеви и критеријуми наведени у тендерској документацији нису предмет преговора. Корисник гранта може додијелити уговор на основу првобитне понуде без преговора ако је у тендерској документацији навео да задржава могућност да то учини.
5. Корисник гранта може користити:

- а) отворени или ограничени поступак за сваку набавку;

⁷ Остале одредбе које се односе на ситуације за искључење или одбијање у овом документу треба схватити на начин на који упућују чланови 136. (1) и 141. (1) Финансијске уредбе.

- б) поступке који укључују позив за исказивање интереса за уговоре чија је вриједност испод вриједносних разреда из тачке 3. овог прилога, како би направио предизбор учесника који ће бити позвани да поднесу понуде као одговор на будуће ограничене позиве за подношење понуда или како би саставио списак добављача који ће бити позвани да поднесу захтјеве за учествовање или да поднесу понуде;
- ц) тендерски поступак уз преговоре за уговоре о услугама за социјалне и друге специфичне услуге⁸ и у случајевима у којима је то оправдано због посебних околности које су повезане, између осталог, с природом или сложености предмета уговора или са специфичном врстом уговора, како је детаљно описано у тачки 7.2;
- д) преговарачки поступак без претходне објаве за одређене врсте куповина које нису обухваћене Директивом 2014/24/EУ или у јасно дефинисаним изузетним околностима утврђеним у овом прилогу.

5. Прагови и поступци (одражава одредбе тачке 38. Прилога I Финансијске уредбе)

1. Поступци набавке у подручју спољних дјеловања су како сlijеди:

- а) ограничени поступак предвиђен у тачки 4.1.б овог прилога;
- б) отворени поступак предвиђен у тачки 4.1.а овог прилога;
- ц) локални отворени поступак;
- д) поједностављени поступак.

2. У складу с праговима, примјењиваће се сљедећи поступци набавке:

- а) отворени или ограничени поступак се може примјењивати за:
 - I. уговоре о услугама и набавци робе или уговоре о концесијама за услуге у вриједности од најмање 300.000 евра;
 - II. уговоре о извођењу радова и уговоре о концесијама за радове у вриједности од најмање 5.000.000 евра;
- б) локални отворени поступак се може примјењивати за:
 - I. уговоре о набавци робе чија је вриједност најмање 100.000 евра и мања од 300.000 евра;
 - II. уговоре о извођењу радова и уговоре о концесијама за радове чија је вриједност најмање 300.000 евра и мања од 5.000.000 евра;
- ц) поједностављени поступак се може користити за:
 - I. уговоре о услугама, уговоре о концесијама за услуге, уговоре о извођењу радова и уговоре о концесијама за радове чија је вриједност мања од 300.000 евра;
 - II. уговоре о набавци робе чија је вриједност мања од 100.000 евра
- д) уговори чија је вриједност мања или једнака 20.000 евра се могу додијелити на основу само једне понуде;
- е) плаћања износа од 2.500 евра или мање који се односе на ставке расхода могу се извршити једноставно плаћањем по фактурама, без претходног прихватања понуде.

3. У ограниченом поступку из тачке (а) став 1, у обавјештењу о набавци наводи се број учесника који ће бити позвани да поднесу понуде. За уговоре о услугама позивају се најмање четири учесника. Број учесника којима је омогућено да поднесу понуде треба бити довољан да осигура истинско тржишно такмичење. Списак изабраних учесника објављује се на интернетској страници корисника гранта.

Ако је број учесника који испуњавају критеријуме за избор или минималне степене

⁸ Као што је наведено у Прилогу ХИВ Директиве 2014/24/EУ

способности нижи од најнижег допуштеног броја, кориснику гранта је дозвољено да позове на подношење понуда само оне учеснике који испуњавају критеријуме за подношење понуде.

4. У оквиру локалног отвореног поступка из тачке (ц) став 1, обавјештење о набавци се објављује барем у службеном листу државе примаоца или у било којој другој једнако вриједној публикацији за локалне позиве за подношење понуда.

5. У оквиру поједностављеног поступка из тачке (д) став 1, уговорно тијело саставља списак од најмање три понуђача по свом избору, без објављивања обавјештења. Понуђачи за поједностављени поступак могу бити изабрани са списка добављача из тачке (б) у склопу тачке 9.1 састављене по оглашавању позива за исказивање интереса.

Ако након консултација с понуђачима уговорно тијело заприми само једну понуду која је административно и технички ваљана, уговор се може додијелити под условом да су испуњени критеријуми за додјелу.

6. За правне услуге које нису обухваћене тачком (г) у оквиру тачке 6.1, уговорна тијела могу користити поједностављени поступак, без обзира на процијењену вриједност уговора.

6. Употреба преговарачког поступка без објаве обавјештења о набавци (одражава одредбе тачке 11. Прилога I Финансијске уредбе)

1. Када корисник гранта користи преговарачки поступак без објаве обавјештења о набавци, мора се придржавати аранжмана о преговорима из тачке 7.1. Корисник гранта може користити преговарачки поступак без објаве обавјештења о набавци, без обзира на процијењену вриједност уговора у сљедећим случајевима:

- а) када нема понуда или нема одговарајуће понуде или нема захтјева за учествовање или нема одговарајућег захтјева за учествовање као што је предвиђено у ставу 2. поднесених у отвореном поступку или ограниченом поступку након што је тај поступак завршен, под условом да оригинална тендерска документација није битно измијењена;

- б) када радове, робе или услуге може понудити само један привредни субјект под условима наведеним у тачки 3 из било којег од сљедећих разлога:

I. циљ набавке је стварање или стицање јединственог умјетничког дјела или умјетничког извођења;

II. надметања нема из техничких разлога;

III. заштита искључивих права, укључујући права интелектуалног власништва, мора бити осигурана;

- ц) у мјери у којој је то неопходно када је, из разлога изузетне хитности узроковане непредвидивим догађајима, немогуће испоштовати рокове утврђене у тачки 22. овог прилога и када се оправдање такве изузетне хитности не може приписати уговорном тијелу;

- д) за нове услуге или радове који се састоје од понављања сличних услуга или радова повјерених привредном субјекту којем је исти корисник гранта додијелио оригинални уговор, под условом да су те услуге или радови у складу с оригиналним пројектом за који је додијељен оригинални уговор након објаве обавјештења о набавци, у складу с условима из става 4;

- е) за уговоре о набавци робе:

I. за додатне испоруке које су намијењене или као дјелимична замјена роба или машина или као проширење постојећих роба или машина, гдје би промјена добављача обавезала уговорно тијело да набави робе које имају различите техничке карактеристике што би довело до нескладности или

несразмјерних техничких потешкоћа у раду и одржавању; када институције Уније додјељују уговоре за свој рачун, трајање таквих уговора не може бити дуже од три године;

- II. када су производи произведени искључиво у сврху истраживања, експериментисања, проучавања или развоја; међутим, такви уговори неће укључивати производњу количина за успостављање тржишне одрживости или за надокнаду трошкова истраживања и развоја;
- III. за робу која се нуди и купује на тржишту роба;
- IV. за куповину роба по посебно повољним условима, било од привредног субјекта који трајно затвара своје пословне активности или од управника у стечајном поступку, путем споразума с повјериоцима, или у сличном поступку према националном праву;

ф) за уговоре о некретнинама, након истраживања локалног тржишта;

г) за уговоре за било коју од сљедећих услуга:

- I. правно заступање од стране адвоката у арбитражном или судском поступку или поступку за мирно рјешавање спорова;
- II. правни савјет дат у припреми поступка из тачке (I) или ако постоји конкретна назнака и велика вјероватноћа да ће питање на коју се савјет односи постати предмет таквог поступка, под условом да је савјет дао адвокат;
- III. услуге арбитраже и мирења;
- IV. услуге овјеравања и провјере аутентичности докумената које морају пружати нотари;

- 2. Понуда се сматра неодговарајућом ако се не односи на предмет уговора, а захтјев за учествовање сматра се неодговарајућим када је привредни субјект у ситуацији да треба бити искључен или не испуњава критеријуме за избор.
- 3. Изузеци из тачака (б)(II) и (III) става 1. примјењују се само када не постоји разумна алтернатива или замјена, а непостојање тржишног такмичења није резултат умјетног сужавања параметара приликом утврђивања набавке.
- 4. У случајевима наведеним у тачки (д) став 1, основни пројекат наводи обим могућих нових услуга или радова и услове под којима ће уговори за њих бити додијељени. Чим се објави тендер за основни пројекат, објављује се могућност коришћења преговарачког поступка, а укупан процијењени износ за накнадне услуге или радове узима се у обзир при примјени прагова из тачке 3. овог прилога.

7. Примјена тендерског поступка уз преговоре (одражава одредбе тачке 12.1(б) Прилога I члан 164.4 Финансијске уредбе)

- 1. Када корисник гранта користи тендерски поступак уз преговоре, узима у обзир сљедеће аранжмане о преговорима:
 - а) корисник гранта преговара с понуђачима о првобитним и свим каснијим понудама или њиховим дијеловима, осим њихових коначних понуда, како би побољшао њихов садржај. Минимални захтјеви и критеријуми наведени у тендерској документацији нису предмет преговора;
 - б) корисник гранта може додијелити уговор на основу првобитне понуде без преговора ако је у тендерској документацији навео да задржава могућност да то учини.
- 2. Уговорно тијело може примијенити овај поступак, независно од процијењене вриједности уговора у односу на радове, робу или услуге који испуњавају један од сљедећих критеријума, или више њих:

- а) ако се потребе уговорног тијела не могу задовољити без прилагођавања лако доступног рјешења;
- б) радови, роба или услуге укључују дизајнерска или иновативна рјешења;
- ц) уговор не може бити додијељен без претходних преговора због посебних околности повезаних с природом, сложености или правним и финансијским условима уговора или ризицима повезанима с предметом уговора;
- д) уговорно тијело не може с довољном прецизношћу утврдити техничке спецификације упућивањем на норму.

8. Примјена преговарачког поступка за уговоре о услугама, робама и радовима (одражава одредбе тачке 39. Прилога I Финансијске уредбе)

1. Корисници гранта могу примјењивати преговарачки поступак с једном понудом у сљедећим случајевима:
 - а) када су услуге повјерене тијелима јавног сектора или непрофитним институцијама или удружењима и односе се на активности институционалне природе или су осмишљене за пружање помоћи људима у социјалној области;
 - б) када је тендерски поступак био неуспјешан, односно када није примљена ниједна квалитативно и/или финансијски исправна понуда, у ком случају, након поништења тендерског поступка, корисник гранта може преговарати с једним или више понуђача по свом избору, између оних који су учествовали у позиву за подношење понуда, под условом да тендерска документација није битно измијењена;
 - ц) када се нови уговор мора закључити након пријевременог раскида постојећег уговора.
2. У вези с тачком 6.1(ц), сматра се да операције изведене у кризи задовољавају тест крајње хитности. Корисник гранта утврђује да постоји изузетно хитна ситуација и редовно преиспитује своју одлуку имајући у виду принцип доброг финансијског управљања.
3. Активности институционалне природе из подтачке (а) тачке 8.1 укључују услуге које су директно повезане са статутарном мисијом тијела јавног сектора.

9. Поступак који се односи на позив за исказивање интереса (одражава одредбе тачки 13.1 и 13.2 Прилога I Финансијске уредбе)

1. За уговоре чија је вриједност испод прагова из тачке 3. овог прилога, не доводећи у питање тачке 6. и 7. овог прилога, корисник гранта може користити позив за исказивање интереса да учини једно од сљедећег:
 - а) да унапријед изабере кандидате који ће бити позвани да поднесу понуде као одговор на будући ограничени позив за подношење понуда;
 - б) да састави списак добављача који ће бити позвани да поднесу захтјеве за учествовање или понуде.
2. Списак састављен након позива за исказивање интереса важи највише четири године од дана објављивања обавјештења. Списак из првог подстава може укључивати подспискове. Сваки заинтересовани привредни субјект може изразити интерес у било које вријеме током периода важења списка, с изузетком посљедња три мјесеца тог периода.

10. Употреба електронских аукција (одражава одредбе тачке 22. Прилога I Финансијске уредбе)

1. Корисник гранта може користити електронске аукције, на којима се приказују нове цијене, ревидиране наниже, или нове вриједности које се односе на одређене елементе тендера.

Корисник гранта структурира електронску аукцију као електронски поступак који се понавља, који се јавља након почетне потпуне оцјене понуда, омогућавајући им да буду рангиране коришћењем аутоматских метода оцјене.

2. У отвореним, ограниченим или тендерским поступцима с преговарањем, корисник гранта може одлучити да додјели јавног уговора претходи електронска аукција када се тендерска документација може прецизно утврдити.

Електронска аукција може се спровести при поновном отварању тендера између странака оквирног уговора из тачке (б) другог подстава тачке 1.3 Прилога I Финансијске уредбе.

Електронска аукција се заснива на једној од метода додјеле уговора наведених у тачки 17.4. овог прилога.

3. Уговорно тијело који одлучи да одржи електронску аукцију ту чињеницу наводи у обавјештењу о набавци. Тендерска документација садржи следеће детаље:

- а) вриједности обиљежја који ће бити предмет електронске аукције, под условом да се та обиљежја могу квантификовати и изразити у бројевима или процентима;
- б) сва ограничења вриједности која се могу доставити, јер произлазе из спецификација које се односе на предмет уговора;
- ц) информације које ће бити стављене на располагање понуђачима у току електронске аукције и, према потреби, када ће им бити стављене на располагање;
- д) релевантне информације о поступку електронске аукције, укључујући информације о томе састоји ли се од различитих фаза и како ће бити закључен, као што је наведено у тачки 10.7;
- е) услове под којима ће понуђачи моћи доставити понуде и, нарочито, минималне разлике које ће, када је то прикладно, бити потребне приликом подношења понуде;
- ф) релевантне информације у вези с електронском опремом која се користи и аранжмане и техничке спецификације за повезивање на аукцију.

4. Сви понуђачи који су доставили прихватљиве понуде позивају се истовремено електронским путем да учествују у електронској аукцији користећи начин повезивања на аукцију у складу с упутствима. У позиву се наводи датум и вријеме почетка електронске аукције.

Електронска аукција се може одржати у неколико узастопних фаза. Електронска аукција не може почети док не прођу два радна дана од дана слања позива.

5. Уз позив се прилаже записник о потпуној оцјени релевантне понуде. У позиву се такође наводи математичка формула која ће се користити у електронској аукцији за одређивање аутоматског поновног рангирања на основу достављених нових цијена и/или нових вриједности. Та формула укључује пондерисање свих критеријума утврђених за одређивање економски најповољније понуде, како је наведено у тендерској документацији. У ту сврху, сви распони се, међутим, претходно смањују на одређену вриједност.

Када су варијанте одобрене, за сваку варијанту се даје посебна формула.

6. Уговорно тијело, током сваке фазе електронске аукције, одмах шаље свим понуђачима довољно информација да им омогући да у сваком тренутку утврде свој

релативни положај на ранг листи. Такође може, ако је то претходно назначено, доставити друге информације о другим достављеним цијенама или вриједностима, као и објавити број понуђача у било којој фази аукције. Међутим, не може открити идентитете понуђача током било које фазе електронске аукције.

7. Корисник гранта затвара електронску аукцију на један или више наведених начина:
 - а) на претходно одређени датум и у претходно одређено вријеме;
 - б) када престане примати нове цијене или нове вриједности које испуњавају захтјеве у погледу минималних разлика, под условом да је претходно навео рок који ће оставити да протекне након пријема посљедњег поднеска прије него што затвори електронску аукцију;
 - ц) када је претходно назначени број фаза аукције завршен.
8. Након затварања електронске аукције, уговорно тијело додјељује уговор на основу резултата електронске аукције.

11. Електронски каталози (одражава одредбе тачке 27. Прилога I Финансијске уредбе)

1. Када је потребна употреба електронских средстава комуникације, уговорно тијело може захтијевати да понуде буду представљене у формату електронског каталога или да укључују електронски каталог.
2. Када се прихвата или захтијева представљање понуда у облику електронских каталога, уговорно тијело:
 - а) то наводи у обавјештењу о набавци;
 - б) наводи у тендерској документацији све потребне информације у вези с форматом, коришћеном електронском опремом и техничким прикључцима и спецификацијама за каталог.
3. Ако је склопљен вишеструки оквирни уговор након подношења понуда у формату електронских каталога, уговорно тијело може одредити да се поново отварање тендера за посебне уговоре одвија на основу ажурираних каталога примјеном једне од следећих метода:
 - а) уговорно тијело позива извођаче да поново доставе своје електронске каталоге прилагођене захтјевима тог посебног уговора;
 - б) уговорно тијело обавјештава извођаче да планира из претходно достављених електронских каталога прикупити информације потребне за понуде прилагођене захтјевима тог посебног уговора, под условом да је примјена те методе најављена у документацији о набавци за оквирни уговор.
4. Ако се примјењује метода из тачке 11.3. подтачка (б), уговорно тијело обавјештава извођаче о датуму и времену када планира прикупити информације за понуде прилагођене захтјевима тог посебног уговора и омогућује извођачима да одбију такво прикупљање информација.

Уговорно тијело мора омогућити одговарајући период између давања обавјештења и стварног прикупљања информација.

Прије додјеле посебног уговора, уговорно тијело прикупљене информације представља том извођачу како би му дао прилику да оспори или потврди да тако састављена понуда не садржи битне грешке.

Ц. Припрема

12. Припрема поступка набавке (одражава одредбе члана 166. Финансијске уредбе)

1. Прије покретања поступка набавке, корисник гранта може спровести претходну провјеру тржишта у сврху припреме поступка.
2. Корисник гранта у тендерској документацији одређује предмет набавке давањем описа својих потреба и карактеристика које се траже за радове, робе или услуге које ће купити, и наводи примјенљиве критеријуме за искључење, избор и додјелу уговора. Корисник гранта такође наводи који елементи дефинишу минималне услове које морају испунити све понуде. Минимални услови укључују усклађеност с важећим обавезама из еколошког, социјалног и радног права утврђених правом Уније, националним правом, колективним уговорима или примјенљивим међународним друштвеним конвенцијама и конвенцијама о заштити животне средине, наведеним у Прилогу X Директиве 2014/24/ ЕУ.

13. Заједничка набавка (поједностављено прилагођавање члана 165. Финансијске уредбе)

1. Када ду уговор или оквирни уговор од интереса за два или више корисника гранта у истој операцији, и кад год постоји могућност остваривања повећања ефикасности, ти корисници гранта могу спровести поступак и управљати касније закљученим уговором или оквирним уговором на међуинституционалној основи под вођством једног од корисника гранта.
Услови оквирног уговора примјењују се само међу оним уговорним тијелима која су наведена за ту сврху у документацији о набавци и оним привредним субјектима који су стране оквирног уговора.
2. Када су за спровођење заједничког дјеловања потребни уговор или оквирни уговор између једног или више корисника грантова из партнерских земаља и једног или више корисника грантова из држава чланица, поступак набавке може се спровести заједнички. Примјенљиве процесне одредбе биће одредбе корисника гранта који ће водити поступак набавке.

14. Тендерска документација (одражава одредбе тачке 16. Прилога I Финансијске уредбе)

1. Тендерска документација укључује следеће:
 - а) ако је примјенљиво, обавјештење о набавци или другу врсту оглашавања како је утврђено у тачки 3.4;
 - б) позив за подношење понуда;
 - ц) тендерске спецификације, укључујући техничке спецификације и релевантне критеријуме;
 - д) нацрт уговора на основу модела уговора.Тачка (д) првог подстава не примјењује се на случајеве у којима се, због изузетних и прописно оправданих околности, модел уговора не може користити.
2. Позив за подношење понуда:
 - а) утврђује правила која уређују подношење понуда, укључујући посебно услове за њихово чување у тајности до отварања, крајњи датум и вријеме пријема и адресу на коју ће бити послане или достављене или интернетску адресу у случају електронског подношења;
 - б) наводи да подношење понуде подразумејева прихватање услова наведених у тендерској документацији и да такво подношење обавезује извођача коме је уговор додијељен током извршења уговора;
 - ц) наводи период током којег ће понуда остати важећа и не мијења се ни у ком погледу;

- д) забрањује сваки контакт између уговорног тијела и понуђача у току поступка, осим, изузетно, под условима из тачке 23. овог прилога и, ако је предвиђена посјета на лицу мјеста, наводи начин спровођења такве посјете;
- е) наводи средства за доказивање поштовања рока за пријем понуда;
- ф) наводи да подношење понуде подразумева прихватање примања обавјештења о исходу поступка електронским путем.

3. Тендерске спецификације садрже сљедеће:

- а) критеријуме за искључење и избор;
- б) критеријуме за додјелу и њихов односни пондер или, гдје пондерисање није могуће из објективних разлога, њихов опадајући редослијед важности, који ће се примјењивати и на варијанте ако су одобрене у обавјештењу о набавци;
- ц) техничке спецификације из тачке 16. овог прилога;
- д) ако су варијанте одобрене, минималне захтјеве које морају испунити;
- е) доказ о приступу набавци;
- г) захтјев да се наведе у којој земљи су понуђачи основани и да се предоче пратећи докази који су уобичајено прихватљиви према праву те земље;
- х) у случају електронских каталога, информације о коришћеној електронској опреми и потребним техничким прикључцима и спецификацијама.

4. У нацрту уговора:

- а) утврђује се уговорна казна због непоштовања одредби уговора;
- б) утврђују се појединости које морају бити наведене у фактурама и релевантним пратећим документима;
- ц) наводи се надлежни суд за рјешавање спорова;
- д) наводи се да извођач радова мора поштовати важеће обавезе у областима права о заштити животне средине, социјалног и радног права утврђених правом Уније, националним правом, колективним уговорима или међународним друштвеним конвенцијама и конвенцијама о заштити животне средине наведеним у Прилогу X Директиве 2014/24/ ЕУ;
- е) наводи се хоће ли бити потребан пренос права интелектуалног власништва;
- ф) наводи се да је цијена наведена у понуди коначна и непромјењива, или се утврђују услови или формуле за ревизију цијена током трајања уговора.

У вези с тачком ф), ако је промјена цијена наведена у уговору, корисник гранта посебно води рачуна о:

- а) предмету набавке и привредној ситуацији у којој се она одвија;
- б) врсти уговора и задатака и његовом трајању;
- ц) финансијским интересима уговорног тијела.

15. Приступ тендерској документацији и рок за пружање додатних информација (одражава одредбе тачке 25.1. Прилога I Финансијске уредбе)

Корисник гранта осигурава директан приступ тендерској документацији, без накнаде, електронским путем, од дана објављивања обавјештења о набавци или, за поступке без објаве обавјештења о набавци или поступке из тачке 9. овог прилога од датума слања позива на тендер.

У оправданим случајевима, корисник гранта може доставити тендерску документацију на други начин који одреди ако директни приступ електронским путем није могућ из техничких разлога или ако тендерска документација садржи информације повјерљиве природе.

Корисник гранта може наметнути привредним субјектима захтјеве у циљу заштите повјерљивих информација садржаних у тендерској документацији. Те захтјеве ће објавити као и начин на који се може добити приступ тој тендерској документацији.

Д. Техничке спецификације и критеријуми за оцјењивање

16. Техничке спецификације (одражава одредбе тачки 17.1, 17.2 и 17.8 Прилога I Финансијске уредбе)

1. Техничке спецификације омогућавају једнак приступ привредних субјеката поступцима набавке и оне не смију имати учинак стварања неоправданих препрека отварању поступка набавке конкуренцији.

Техничке спецификације укључују карактеристике потребне за радове, робе или услуге, укључујући минималне захтјеве, како би могли испунити сврху коју им је намијенило уговорно тијело.

2. Карактеристике наведене у ставу 1. према потреби могу укључивати:

- а) ниво квалитета;
- б) еколошку ефикасност и климатску ефикасност;
- ц) за набавку намијењену физичким особама, критеријуме приступачности за особе с инвалидитетом или дизајн за све кориснике, осим у прописно оправданим случајевима;
- д) ниво и поступке оцјењивања усклађености;
- е) успјешност или употребу испоруке;
- ф) безбједност или димензије, укључујући, за набавку робе, трговачки назив и упутства за кориснике и, за све уговоре, терминологију, симболе, испитивање и методе испитивања, пакирање, ознаке и означавање, производне поступке и методе;
- г) за уговоре о радовима, поступке који се односе на осигуравање квалитета и правила која се односе на пројектовање и трошкове, услове испитивања, прегледа и прихватања за радове и методе или технике градње и све друге техничке услове које уговорно тијело може одредити у складу с општим или посебним прописима у вези с готовим радовима и на материјале или дијелове које они укључују.

3. Осим ако је то оправдано предметом уговора, техничким спецификацијама не смије се упућивати на одређену марку или извор, или одређени поступак који је карактеристичан за производе или услуге које пружа одређени привредни субјект, или на печате, патенте, типове или одређено поријекло или производњу ако би то имало учинак поговорања одређеним производима или привредним субјектима или њихова искључења.

Такво упутство допуштено је само у изузетним случајевима ако није могућ довољно детаљан и разумљив опис предмета уговора. Уз такво упутство наводе се ријечи „или идентичан”.

17. Додјела уговора (одражава одредбе члана 167. Финансијске уредбе)

1. Уговори се додјељују на основу критеријума за додјелу под условом да је уговорно тијело утврдило сљедеће:
 - а) да је понуда у складу с минималним захтјевима наведеним у тендерској документацији;
 - б) учесник или понуђач није искључен или одбијен;
 - ц) учесник или понуђач испуњава критеријуме за избор наведене у тендерској документацији и није предмет сукоба интереса који може негативно утицати на извршење уговора.
2. Корисник гранта примјењује критеријуме за избор с циљем оцјене способности

учесника или понуђача. Критеријуми за избор односе се само на правну и регулаторну способност за обављање професионалне дјелатности, економску и финансијску способност, те техничку и професионалну способност.

3. Корисник гранта примјењује критеријуме за додјелу при оцјењивању понуде.
4. Корисник гранта додјељује уговоре на основу економски најповољније понуде при чему примјењује једну од три методе додјеле: најниже цијене, најмањи трошкови или најбољи однос цијене и квалитета. Корисник гранта за методу најнижих трошкова користи приступ исплативости укључујући обрачун трошкова током вијека трајања. За методу најбољег односа цијене и квалитета јавни наручилац узима у обзир цијену или трошак и друге критеријуме квалитета повезане с предметом уговора.

18. Критеријуми за искључење и избор (одражава одредбе тачке 18. Прилога I Финансијске уредбе)

1. У сврху проглашења и доказивања непостојања ситуације за искључење понуђача у складу с чланом 137. Финансијске уредбе, корисник гранта прихвата потписану и датирану часну изјаву.
2. Корисник гранта у тендерској документацији наводи критеријуме за избор, минималног нивоа капацитета и доказе потребне за доказивање тог капацитета. Сви захтјеви морају бити повезани и пропорционални предмету уговора. Корисник гранта у тендерској документацији наводи како групе привредних субјеката требају испунити критеријуме за избор узимајући у обзир тачку 18.6.

Када је уговор подијељен на више група, корисник гранта може одредити минималне нивое капацитета за сваку групу. Може поставити додатне минималне нивое капацитета у случају да се више група додијели истом извођачу.

3. У погледу способности за обављање професионалне активности, уговорно тијело може захтијевати од привредног субјекта да испуни најмање један од следећих услова:
 - а) да буде уписан у релевантни стручни или трговачки регистар, осим када је привредни субјект међународна организација;
 - б) да за уговоре о услугама посједује посебно овлашћење које доказује да је овлашћен да изврши уговор у својој земљи оснивања или да је члан одређене стручне организације.

4. Приликом пријема захтјева за учествовање или понуда, уговорно тијело прихвата часну изјаву у којој се наводи да учесник или понуђач испуњава критеријуме за избор. Код уговора врло ниске вриједности, тј. не веће од 15.000 евра, може се одустати од захтјева за подношењем часне изјаве.

Корисник гранта може затражити од понуђача и учесника у било којем тренутку током поступка да доставе ажурирану изјаву или цијелу или дио пратеће документације када је то потребно како би се осигурало правилно вођење поступка.

Корисник гранта захтијева од учесника или успјешних понуђача да доставе ажурну пратећу документацију осим ако је већ примио ту документацију у сврху неког другог поступка и под условом да су документи још увијек ажурни или да им може бесплатно приступити путем националне базе података.

5. Корисник гранта може, у зависности од своје процјене ризика, одлучити да не тражи доказе о правним, регулаторним, финансијским, економским, техничким и стручним способностима привредних субјеката у следећим случајевима:
 - а) у поступцима за додијељене уговоре чија вриједност не прелази прагове из

тачке 3. овог прилога;

- б) у поступцима за уговоре додијељене у складу с тачкама (б), (д), (е)(I) и (IV) и (г) тачке 6.1.

Када корисник гранта одлучи да не тражи доказе о правним, регулаторним, финансијским, економским, техничким и стручним способностима привредних субјеката, неће се вршити претфинансирање осим у прописно оправданим случајевима.

6. Привредни субјект се може, када је то прикладно и за одређени уговор, ослонити на капацитете других субјеката, без обзира на правну природу веза које има са њима. У том случају, доказује кориснику гранта да ће имати на располагању ресурсе потребне за извршење уговора тако што ће показати да су се субјекти обавезали у том смислу.

У погледу техничких и стручних критеријума, привредни субјект се ослања само на капацитете других субјеката када они обављају радове или услуге за које су ти капацитети потребни.

Када се привредни субјект ослања на капацитете других субјеката у погледу критеријума који се односе на економску и финансијску способност, уговорно тијело може захтијевати да привредни субјект и ти субјекти буду заједнички одговорни за извршење уговора.

Корисник гранта може затражити информације од понуђача о било којем дијелу уговора за који понуђач има подуговараоче и о идентитету свих подуговарача.

За радове или услуге које се пружају у објекту који је директно под надзором корисника гранта, корисник гранта захтијева од извођача радова да наведе имена, контакте и овлашћене представнике свих подуговарача укључених у извршење уговора, укључујући све промјене подуговарача.

7. Корисник гранта провјерава испуњавају ли субјекти на чије капацитете се привредни субјект намјерава ослонити и предвиђени подуговарачи, када подуговарање представља значајан дио уговора, релевантне критеријуме за избор.

Корисник гранта захтијева да привредни субјект замијени субјект или подуговарача који не испуњава релевантне критеријуме за избор.

8. У случају уговора о извршењу радова, уговора о пружању услуга и операција постављања или инсталирања у контексту уговора о испоруци роба, корисник гранта може захтијевати да одређене кључне послове изврши директно сам понуђач или, када понуду подноси група привредних субјеката, један учесник у групи.

9. Корисник гранта не може захтијевати да група привредних субјеката има одређени правни облик како би поднијела понуду или захтјев за учествовање, али се од изабране групе може захтијевати да прихвати одређени правни облик након што јој је додијељен уговор ако је таква промјена потребна за правилно извршење уговора.

19. Привредни и финансијски капацитети (одражава одредбе тачке 19. Прилога I Финансијске уредбе)

1. Да би се осигурало да привредни субјекти посједују потребну економску и финансијску способност за извршење уговора, уговорно тијело може посебно захтијевати да:

- а) привредни субјекти имају одређени минимални годишњи промет, укључујући одређени минимални промет у области обухваћеној уговором;
- б) привредни субјекти дају информације о својим годишњим обрачунима који показују односе између активе и пасиве;

- ц) привредни субјекти осигуравају одговарајући ниво одговорности за осигурање од професионалног ризика.

У вези с тачком (а), минимални годишњи промет не смије премашити двоструку процијењену годишњу вриједност уговора, осим у прописно оправданим случајевима у вези с природом набавке, за које корисник гранта даје објашњење у тендерској документацији.

У вези с тачком (б), корисник гранта даје објашњење о методама и критеријумима за такве односе у тендерској документацији.

2. Корисник гранта у тендерској документацији наводи доказе које привредни субјект треба осигурати да би показао своју економску и финансијску способност. Може посебно тражити један или више следећих докумената:
- а) одговарајуће изјаве од банака или, гдје је прикладно, доказе о релевантном осигурању одговорности од професионалног ризика;
 - б) финансијске извјештаје или њихове изводе за период једнак или краћи од посљедње три финансијске године за које су обрачуни завршени;
 - ц) изјаву о укупном промету привредног субјекта и, гдје је прикладно, о промету у конкретној области, која покрива максимално посљедње три финансијске године.

Ако, из било којег ваљаног разлога, привредни субјект није у могућности осигурати документе које тражи корисник гранта, своју економску и финансијску способност може доказати било којим другим документом који корисник гранта сматра одговарајућим.

20. Техничка и стручна способност (одражава одредбе тачке 20, осим 20.4 Прилога I Финансијске уредбе)

1. Корисник гранта потврђује да учесници или понуђачи испуњавају минималне критеријуме за избор у вези с техничком и стручном способности у складу с тачкама од 20.2 до 20.4 овог прилога.
2. Корисник гранта утврђује у тендерској документацији доказе које треба осигурати привредни субјект како би доказао своју техничку и стручну способност. Може затражити један или више од следећих докумената:
 - а) за извођење радова, испоруку роба које захтијевају постављање или инсталирање или пружање услуга, информације о образовним и стручним квалификацијама, вјештинама, искуству и стручности особа одговорних за извођење;
 - б) списак следећег:
 - I. главне пружене услуге и испоручене робе у протекле три године, с износима, датумима и клијентима, јавним или приватним, праћеним изјавама клијената датим на захтјев;
 - II. радове изведене у посљедњих пет година, уз потврде о задовољавајућем извођењу за најважније радове;
 - ц) изјаву о техничкој опреми, алатима или машинама који су доступни привредном субјекту за обављање уговора о пружању услуга или извођењу радова;
 - д) опис техничких објеката и средстава на располагању привредном субјекту за осигуравање квалитета, и опис расположивих студијских и истраживачких објеката;
 - е) имена техничара или техничких тијела која су на располагању привредном субјекту, без обзира на то да ли му припадају или не, нарочито оних који су

одговорни за контролу квалитета;

- ф) у вези с набавком робе: узорци, описи или вјеродостојне фотографије или сертификати службених института или агенција за контролу квалитета о признатим компетенцијама који потврђују усклађеност производа тако што их јасно идентификују позивањем на техничке спецификације или стандарде;
- г) за радове или услуге, изјаву о просјечној годишњој радној снази и броју руководећег особља привредног субјекта за последње три године;
- х) опис управљања ланцем снабдијевања и системима за праћење које ће привредни субјект моћи примијенити приликом извршавања уговора;
- и) опис мјера управљања животном средином које ће привредни субјект моћи примијенити приликом извршења уговора.

У смислу тачке (б)(I) првог подстава, корисник гранта може навести да ће се узети у обзир докази о релевантним робама или услугама испорученим или извршеним прије више од три године ради осигуравања одговарајућег нивоа тржишног такмичења.

У смислу тачке (б)(II) првог подстава, корисник гранта може навести да ће се узети у обзир докази о релевантним радовима испорученим или извршеним прије више од пет година ради осигуравања одговарајућег нивоа тржишног такмичења.

3. Ако је у питању сложенија роба или услуге или су, изузетно, потребни у посебну сврху, докази о техничкој и стручној способности могу се осигурати путем провјере коју обавља уговорно тијело, или у његово име надлежно службено тијело земље у којој је привредни субјект основан, у зависности од споразума с тим тијелом. Такве провјере се односе на техничке капацитете добављача и производне капацитете и, ако је потребно, на његове објекте за проучавање и истраживање и мјере контроле квалитета.
4. Када корисник гранта захтијева достављање потврда независних тијела које потврђују да привредни субјект ради у складу с одређеним системима или стандардима управљања животном средином, упућује се на Систем управљања животном средином и независно оцјењивање ЕУ или други системи управљања животном средином из члана 45. Уредбе (ЕЗ) бр. 1221/2009 Европског парламента и Савјета или друге стандарде управљања животном средином засноване на релевантним европским или међународним стандардима акредитованих тијела. Ако је доказано да привредни субјект нема приступ таквим потврдама или нема могућности прибављања тих докумената у релевантном року из разлога који се не могу приписати том привредном субјекту, уговорно тијело прихвата и друге доказе о мјерама управљања животном средином, под условом да привредни субјект докаже да су те мјере идентичне онима које су прописане у складу с важећим системом или стандардом управљања животном средином.
5. Корисник гранта може закључити да привредни субјект нема потребну стручну способност да изврши уговор према одговарајућем стандарду квалитета када је уговорно тијело утврдило да привредни субјект има супротстављене интересе који могу негативно утицати на његово извршење.

21. Критеријуми за додјелу уговора (одражава одредбе тачке 21. Прилога I Финансијске уредбе)

1. Критеријуми квалитета могу укључивати елементе као што су техничке вриједности, естетске и функционалне карактеристике, приступачност, дизајн за све кориснике, друштвене, еколошке и иновативне карактеристике, поступак производње, снабдијевање и трговине и било који други специфични процес у било којој фази циклуса трајања радова, робе или услуга, организацију особља задуженог за извршење уговора, услуге након продаје, техничку помоћ или услове испоруке као

- што су датум испоруке, поступак испоруке и период испоруке или период довршења.
2. Корисник гранта у тендерској документацији наводи релевантну важност коју придаје сваком од критеријума изабраних за одређивање економски најповољније понуде осим када се користи метода најниже цијене. Та важност се може изразити као скала с одговарајућим максималним распоном. Релативна важност која се придаје цијени или трошку у односу на друге критеријуме не смије довести до неутрализације цијене или трошка. Ако пондерисање није могуће из објективних разлога, корисник гранта наводи критеријуме по силазном редослиједу важности.
 3. Корисник гранта може одредити минималне нивое квалитета. Понуде испод тих нивоа квалитета се одбијају.
 4. Трошкови вијека трајања покривају све сљедеће трошкове или њихове дијелове, у релевантној мјери, током вијека трајања радова, роба или услуга:
 - а) трошкови које сnose уговорно тијело или други корисници, као што су:
 - I. трошкови набавке;
 - II. трошкови коришћења, као што је потрошња енергије и других ресурса;
 - III. трошкови одржавања;
 - IV. трошкови на крају вијека трајања, као што су трошкови прикупљања и рециклирања;
 - б) трошкови који се приписују еколошким факторима повезаним с радовима, робама или услугама током њиховог вијека трајања, под условом да се њихова новчана вриједност може утврдити и потврдити.
 5. Када корисник гранта процјењује трошкове коришћењем приступа обрачуна трошкова вијека трајања, у тендерској документацији наводи податке које ће доставити понуђачи као и методу коју ће користити за одређивање трошкова вијека трајања на основу тих податка.

Метода која се користи за процјену трошкова који се приписују еколошким факторима мора испуњавати сљедеће услове:

 - а) заснива се на објективно провјерљивим и недискриминишућим критеријумима;
 - б) доступна је свим заинтересованим странама;
 - ц) привреди субјекти могу дати тражене податке уз разуман напор.

Ако је примјениво, уговорно тијело користи обавезне заједничке методе за обрачун трошкова вијека трајања предвиђене правним актима Уније наведеним у Прилогу XIII Директиве 2014/24/EУ.

Е. Подношење и оцјена понуда и одлука о додјели уговора

22. Рокови за спровођење поступака (одражава одредбе тачке 41. Прилога I Финансијске уредбе)

1. За уговоре о услугама, минимално вријеме између дана након датума слања позива за подношење понуда и коначног датума за пријем понуда је 50 дана. Међутим, у хитним случајевима могу се одобрити и други рокови.
2. Понуђачи могу поставити питања у писаном облику прије крајњег рока за пријем понуда. Корисник гранта даће одговоре на питања прије истека рока за пријем понуда.
3. У ограниченим поступцима, рок за пријем захтјева за учествовање неће бити краћи од 30 дана од датума који слиједи након објављивања обавјештења о набавци. Период између датума који слиједи након слања позива и коначног датума за пријем понуда неће бити краћи од 50 дана. Међутим, у одређеним изузетним случајевима

могу се одобрити и други рокови.

4. У отвореним поступцима, рокови за пријем понуда, који теку од датума који слиједи након објаве обавјештења о набавци, су најмање:

- а) 90 дана за уговоре о извођењу радова;
- б) 60 дана за уговоре о набавци робе.

Међутим, у одређеним изузетним случајевима могу се одобрити и други рокови.

5. У локалним отвореним поступцима, рокови за пријем понуда, који тече од дана објављивања обавјештења о набавци, су најмање:

- а) 60 дана за уговоре о извођењу радова;
- б) 30 дана за уговоре о набавци робе.

Међутим, у одређеним изузетним случајевима могу се одобрити и други рокови.

6. За поједностављене поступке наведене у тачки (д) тачке 5.1, учесницима ће бити остављено најмање 30 дана од датума слања позива за подношење понуда.

23. Контакти током поступка набавке (одражава одредбе члана 169. Финансијске уредбе)

- 1. Прије истека рока за пријем захтјева за учествовање или понуда, корисник гранта може доставити додатне информације о тендерској документацији ако открије грешку или пропуст у тексту или на захтјев учесника или понуђача. Достављене информације обзнањују се свим кандидатима или понуђачима.
- 2. Након истека рока за пријем захтјева за учествовање или понуда, у сваком случају када је контакт остварен, и у прописно оправданим случајевима када контакт није остварен како је предвиђено чланом 151, записник ће се чувати у досијеу тендера.

24. Подношење понуда, електронска комуникација и оцјена понуда (одражава одредбе члана 168. Финансијске уредбе)

- 1. Корисник гранта ће одредити рокове за пријем понуда и захтјева за учествовање узимајући у обзир сложеност набавке, остављајући прикладни период за привредне субјекте да припреме своје понуде.
- 2. Ако се сматра одговарајућим и пропорционалним, корисник гранта може захтијевати од понуђача да поднесу гаранцију како би се осигурало да достављене понуде не буду повучене прије потписивања уговора. Тражена гаранција ће представљати 1 до 2% укупне процијењене вриједности уговора. Корисник гранта ослобађа од гаранција:
 - а) у односу на понуђаче или понуде одбијене у складу с тачком 26.2. подтачкама (б) или (ц), након пружања информација о исходу поступка;
 - б) у односу на понуђаче рангиране у складу с тачком 26.2. подтачка (е), након потписивања уговора.
- 3. Корисник гранта отвара све захтјеве за учествовање и понуде. Међутим, одбија:
 - а) захтјеве за учествовање и понуде које нису поднесене у року за подношење, без отварања;
 - б) понуде које су већ биле отворене када су примљене, без испитивања њиховог садржаја.
- 4. Понуда се сматра неправилном у било којем од сљедећих случајева:
 - а) ако не задовољава минималне захтјеве наведене у документацији о набавци;
 - б) ако не испуњава захтјеве за подношење из тачке 24. став 3. овог прилога;
 - ц) ако је понуђач одбијен из сљедећих разлога:

- I. нетачно је приказао информације које су услов за учествовање у поступку или није доставио такве информације;
 - II. претходно је био укључен у припрему докумената у вези с поступком додјеле ако то доводи до кршења принципа једнаког поступања, укључујући нарушавање конкуренције које се не може другачије исправити.
- д) корисник гранта је навео како је понуда неуобичајено ниска.
5. Понуда се сматра неприхватљивом у било којем од следећих случајева:
 - а) ако цијена понуде премашује максималан буџет корисника гранта који је утврђен и евидентиран прије покретања поступка набавке;
 - б) ако понуда не испуњава минималне нивое квалитета за критеријуме за додјелу.
 6. Захтјеви за учествовање и понуде које су прикладне у складу с тачком 6.2, а нису неправилни у складу са ставом 4 ни неприхватљиви у складу са ставом 5, сматрају се прихватљивим.
 7. Одступајући од тачке 14.3, за све поступке који укључују захтјев за учествовање, тендерске спецификације могу се подијелити у складу с двије фазе поступка и прва фаза може садржавати само информације из тачке 14.3. подтачака (а) и (е).
 8. Корисник гранта ће оцијенити све захтјеве за учествовање или понуде које нису одбијене током фазе отварања како је наведено у ставу 3. на основу критеријума наведених у тендерској документацији у циљу додјеле уговора или наставка електронске аукције.
 9. Корисник гранта може одустати од именовања одбора за евалуацију у поступцима чија је вриједност мања или једнака 20.000 евра.
 10. Захтјеви за учествовање и понуде које не испуњавају све минималне захтјеве наведене у документима се одбијају.
- 25. Изузетно ниске понуде (одражава одредбе тачке 23. Прилога I Финансијске уредбе)**
1. Ако за неки уговор цијена или трошкови предложени у понуди изгледају изузетно ниски, корисник гранта у писаном облику тражи детаље о саставним елементима цијене или трошкова које сматра релевантним и даје понуђачу прилику да изнесе своја објашњења. Корисник гранта може посебно узети у обзир објашњења која се односе на:
 - а) економичност производног поступка, пружања услуга или начина градње;
 - б) изабрана техничка рјешења или изузетно повољне услове доступне понуђачу;
 - ц) оригиналност понуде;
 - д) усклађеност понуђача с важећим одредбама у областима еколошког, социјалног и радног права;
 - е) усклађеност подуговарача с важећим одредбама у областима еколошког, социјалног и радног права;
 - ф) могућност да понуђач прима државну помоћ у складу с важећим правилима.
 2. Уговорно тијело одбија понуду само ако достављени докази не објашњавају на задовољавајући начин ниску цијену или предложене трошкове.
 Уговорно тијело одбија понуду ако утврди да је понуда неуобичајено ниска, јер није у складу с важећим обавезама из области еколошког, социјалног и радног права.
- 26. Резултати оцјене понуда и одлука о додјели уговора (одражава одредбе члана 170.1 Финансијске уредбе и тачке 30. Прилога I)**
1. Исход оцјене је записник о оцјени који садржи приједлог за додјелу уговора.

Записник о оцјени мора садржавати датум и потпис особе или особа које су извршиле оцјењивање или чланова одбора за евалуацију. Тај записник може бити потписан у електронском систему који омогућава довољно сигурну идентификацију потписника.

Ако одбор за евалуацију није био одговоран за провјеру понуда у складу с критеријумима за искључење и избор, записник о оцјени потписују и особе којима је одговорни службеник за одобравање дао ту одговорност.

2. Записник о оцјени садржи следеће:

- а) назив и адресу уговорног тијела, као и предмет и вриједност уговора, или предмет и максималну вриједност оквирног уговора;
- б) имена учесника или понуђача који су одбијени и разлоге за њихово одбијање или критеријуме за избор;
- ц) одбијене понуде и разлог за њихово одбијање навођењем једног од следећег:
 - I. неусклађеност с минималним захтјевима наведеним у тачки 17.1. а) овог прилога;
 - II. неиспуњавање минималних нивоа квалитета из тачке 21.3 овог прилога;
 - III. понуде за које се утврди да су неуобичајено ниске као што је наведено у тачки 25. овог прилога;
- д) имена изабраних учесника или понуђача и разлоге за њихов избор;
- е) имена понуђача који ће бити ранжирани према добијеним бодовима и њиховим оправдањем;
- ф) имена предложених учесника или успјешног понуђача и разлоге за тај избор;
- г) ако је познат, однос уговора или оквирног уговора који предложени извођач намјерава уговорити кроз подуговоре с трећим странама.

3. Уговорно тијело доноси своју одлуку о додјели уговора у којој наводи било шта од следећег:

- а) одобрење записника о оцјени који садржи све информације наведене у тачки 26.2 допуњене следећим информацијама:
 - I. име успјешног понуђача и разлози за тај избор позивајући се на унапријед објављене критеријуме за избор и додјелу уговора, укључујући, гдје је то прикладно, разлоге за непоштовање препоруке дате у записнику о оцјени;
 - II. у случају преговарачког поступка без објаве обавјештења, тендерског поступка с преговарањем, околности из тачака 6, 7. и 8. које оправдавају њихову употребу;
- б) гдје је то прикладно, разлоге зашто је корисник гранта одлучио да не додијели уговор.

4. Корисник гранта може спојити садржаје записника о оцјени и одлуке о додјели уговора у један документ и потписати га у било којем од следећих случајева:

- а) за поступке испод прагова наведених у тачки 3. овог прилога када је пристигла само једна понуда;
- б) при поновом отварању тендера унутар оквирног уговора ако није именован одбор за евалуацију;
- ц) за случајеве из тачака (ц), (д), (е)(I), (ф)(III) и (г) тачке 6.1 када није именован одбор за евалуацију.

5. За поступак набавке који је покренут на заједничкој основи, одлуку из тачке 26.3 доноси корисник гранта одговоран за поступак набавке.

6. Корисник гранта одлучује коме ће се додијелити уговор, у складу с критеријумима за избор и додјелу наведеним у тендерској документацији.

27. Информације за учеснике или понуђаче (одражава одредбе члана 170.

Финансијске уредбе и тачку 31. Прилога I)

1. Корисник гранта обавјештава све учеснике или понуђаче, чији су захтјеви за учествовање или понуде одбијени, о разлозима због којих је одлука донесена, као и о трајању период мировања. Период мировања траје 10 дана када се користе електронска средства комуникације и 15 дана када се користе друга средства.

Када је ријеч о додјели посебних уговора на основу оквирног уговора који укључују поново отварање тендера, уговорно тијело обавјештава понуђаче о исходу евалуације.

2. Корисник гранта обавјештава сваког понуђача који није у ситуацији због које може бити искључен или одбијен, чија је понуда у складу с тендерском документацијом и који поднесе захтјев у писаном облику, о сљедећем:
 - а) имену и презимену, односно називу понуђача, или понуђача у случају оквирног уговора, којем је додијељен уговор и, осим у случају посебног уговора на основу оквирног уговора који укључује поново отварање тендера, карактеристикама и релативним предностима успјешне понуде, плаћеној цијени или вриједности уговора, у зависности од случаја;
 - б) напретку преговора и дијалога с понуђачима.

Међутим, корисник гранта може одлучити да ускрати одређене информације када би њихово објављивање ометало спровођење закона, било супротно јавном интересу или би штетило легитимним комерцијалним интересима привредних субјеката или би могло нарушити поштено такмичење међу њима.

3. Корисник гранта обавјештава све учеснике или понуђаче, истовремено и појединачно, електронским путем, о одлукама донесеним у вези с исходом поступка што је прије могуће након било које од сљедећих фаза:
 - а) у фази отварања за случајеве из члана 24.3. овог прилога;
 - б) када је донесена одлука на основу критеријума за искључење и избор у поступку набавке организованом у двије одвојене фазе;
 - ц) у одлуци о додјели уговора.

У сваком случају, корисник гранта наводи разлоге зашто захтјев за учествовање или понуда нису прихваћени као и доступне правне лијекове.

Приликом обавјештавања успјешног понуђача, корисник гранта наводи да одлука о којој је добио обавјештење не представља обавезу с његове стране.

4. Корисник гранта саопштава информације предвиђене тачком 27.2 што је прије могуће, а у сваком случају у року од 15 дана од пријема писменог захтјева. Када корисник гранта додјељује уговоре за свој рачун, користи се електронским путем. Понуђач може захтјев послати и електронским путем.
5. Када корисник гранта комуницира електронским путем, сматра се да су информације примљене од стране учесника или понуђача ако корисник гранта може доказати да их је послао на електронску адресу наведену у понуди или захтјеву за учествовање. У том случају, сматра се да су учесник или понуђач примили информацију на дан када ју је корисник гранта послао.

28. Поништење поступка набавке (одражава одредбе члана 171. Финансијске уредбе)

Корисник гранта може, прије потписивања уговора, поништити поступак набавке, а да

учесници или понуђачи немају право тражити било какву накнаду. Одлука мора бити образложена и даје се на знање учесницима или понуђачима што је прије могуће.

29. Период мировања прије потписивања уговора (одражава одредбе тачке 35. Прилога I Финансијске уредбе)

1. Период мировања тече од било којег од следећих датума:

- а) од дана након истовременог слања обавјештења успјешним и неуспјешним понуђачима електронским путем;
- б) када је уговор или оквирни уговор додијељен у складу с тачком (б) тачке 6.1, од дана након што је обавјештење о додјели уговора објављено у *Службеном листу Европске уније*.

Ако је потребно, корисник гранта може суспендовати потписивање уговора ради додатног испитивања ако је то оправдано захтјевима или коментарима неуспјешних или оштећених учесника или понуђача или било којом другом релевантном информацијом примљеном у периоду наведеном у тачки 27.1 овог прилога. У случају суспензије, сви учесници или понуђачи ће бити обавијештени у року од три радна дана од доношења одлуке о суспензији.

Ако уговор или оквирни уговор није могуће потписати с предвиђеним успјешним понуђачем, уговорно тијело га може додијелити следећем најбољем понуђачу.

2. Период наведен у тачки 29.1 не примјењује се у следећим случајевима:

- а) у било којем поступку у којем је достављена само једна понуда;
- б) посебни уговори на основу оквирног уговора;
- ц) у преговарачком поступку без објаве обавјештењ из тачке 6, осим за уговоре додијељене у складу с тачком б) тачке 6.1.

Ф. Извршење уговора

30. Извршење и измјене уговора (одражава одредбе члана 172. Финансијске уредбе и тачку 2.5 Прилога I)

1. Извршење уговора не почиње прије потписивања уговора.

2. Корисник гранта може измијенити уговор или оквирни уговор без новог поступка набавке само у случајевима предвиђеним у ставу 3. под условом да измјена не мијења предмет уговора или оквирног уговора. Корисник гранта објављује у *Службеном листу Европске уније* обавјештење о измјени уговора током његовог трајања у случајевима наведеним у тачкама (а) и (б) тачке 30.4 када је вриједност измјене једнака или виша од прагова наведених у тачки 3. овог прилога.

3. Уговор, оквирни уговор или посебни уговор у склопу оквирног уговора се могу измијенити без новог поступке набавке у било којем од следећих случајева:

- а) за додатне радове, робе или услуге првобитног извођача који су постали неопходни и који нису били укључени у почетну набавку, када су испуњени следећи услови:

- I. не може се извршити промјена извођача из техничких разлога повезаних са захтјевима замјењивости или интероперабилности с постојећом опремом, услугама или машинама;
- II. промјена извођача би изазвала значајно повећање трошкова за уговорно тијело;
- III. свако повећање цијене, укључујући нето кумулативну вриједност узастопних измјена, не прелази 50% почетне вриједности уговора;

- б) када су испуњени сви следећи услови:

- I. потреба за измјеном је изазвана околностима које савјесни корисник гранта није могао предвидјети;
- II. свако повећање цијене не прелази 50% почетне вриједности уговора;
- ц) када је вриједност измјене испод сљедећих вриједносних разреда:
 - I. прагови из тачке 3. овог прилога, који се примјењују у вријеме измјене; и
 - II. 10% првобитне вриједности уговора за уговор о јавним услугама и уговоре о јавној набавци робе те уговоре о концесији за радове или услуге и 15% првобитне вриједности уговора за уговоре о јавним радовима;
- д) када су испуњена оба сљедећа услова:
 - I. не мијењају се минимални захтјеви из поступка првобитне набавке;
 - II. свака накнадна измјена вриједности је у складу с условима наведеним у тачки (ц) овог става, осим ако таква измјена вриједности није резултат стриктне примјене тендерске документације или уговорних одредби.

Првобитна вриједност уговора не узима у обзир промјене цијене. Нето кумулативна вриједност неколико узастопних измјена према тачки (ц) првог става не смије премашити било који праг наведен у њој. Уговорно тијело примјењује *ex post* мјере објаве наведене у тачки 3. овог прилога.

31. Гаранције за испуњење обавеза и гаранције за задржавање новца (одражава уводну одредбу 115. и члан 173. Финансијске уредбе)

1. Корисник гранта може захтијевати гаранцију за испуњење обавеза у вези с радовима, робама и услугама сложеније врсте како би се загарантовала усклађеност са значајним уговорним обавезама и како би се осигурало правилно извршење током цијелог трајања уговора. Корисник гранта такође може захтијевати гаранцију у виду задржаног новца за покриће периода обавезе по уговору.
2. Гаранција за испуњење обавеза износи највише 10% укупне вриједности уговора. У потпуности ће бити ослобођена након коначног пријема радова, роба или услуга сложеније врсте, у року наведеном у уговору. Ослобађање се врши у року од:
 - а) 90 календарских дана за техничке услуге или радње које су посебно сложене за оцјену и за које плаћање зависи од одобрења извјештаја или потврде;
 - б) 60 календарских дана за све остале уговоре за које плаћање зависи од одобрења извјештаја или потврде;
 - ц) 30 календарских дана за све остале уговоре.

Гаранција се може ослободити дјелимично или у потпуности након привременог пријема радова, роба или услуга сложеније врсте.

3. Гаранција у виду задржаног новца у износу од највише 10% укупне вриједности уговора може се састојати од одбитка од привремених плаћања како и када се она изврше или одбитка од коначног плаћања.

Корисник гранта одређује износ гаранције у виду задржаног новца који је пропорционалан ризицима идентификованим у вези с извршењем уговора, узимајући у обзир његов предмет и уобичајене комерцијалне услове који се примјењују у дотичном сектору.

Гаранција у виду задржаног новца не користи се у уговору у којем је затражена гаранција за испуњење обавеза, а није ослобођена.

4. У зависности од одобрења корисника гранта, извођач може захтијевати да се гаранција у виду задржаног новца замијени гаранцијом коју издају банка или овлашћена финансијска институција или солидарном гаранцијом извођача и треће стране.

5. Корисник гранта ослобађа гаранцију у виду задржаног новца након истека периода уговорне обавезе, у року који подлијеже роковима наведеним у ставу 2. и који ће бити прецизирани у уговору.